

Brüssel, 14.7.2021
COM(2021) 564 final

2021/0214 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2021) 564 final} - {SWD(2021) 643 final} - {SWD(2021) 644 final} -
{SWD(2021) 647 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Maailm seisab silmitsi sügava kliimakriisiga ja kliimamuutustega seotud probleemid nõuavad ülemaailmset reageerimist. Tugev rahvusvaheline koostöö tugevdab ühiseid kliimameetmeid, mida kõik Pariisi kokkuleppe osalised vajavad, et saavutada eesmärk hoida ülemaailmse keskmise temperatuuri tõus tuntavalt allpool 2 °C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega ning püüda piirata temperatuuri tõusu 1,5 kraadini võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega¹.

Euroopa Liidu rahvusvaheline liidriroll peab käima käsikäes jõuliste siseriiklike meetmetega. Selleks et muuta EL kooskõlas Pariisi kokkuleppega 2050. aastaks kliimanetraalseks, peab liit järgmisel kümnendil seadma suuremaid eesmärke ning ajakohastama oma kliima- ja energiapoliitika raamistikku. See protsess peaks algama juba praegu kehtivate ELi õigusaktide alusel. Lisaks sellele, nagu on teatatud Euroopa rohelises kokkuleppes,² on komisjon teinud põhjalikule mõjuhindangule³ tuginedes ettepaneku seada 2030. aastaks uus ELi eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega⁴. Euroopa Ülemkogu⁵ kiitis selle eesmärgi heaks ja see lisati Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsioonile, muutes selle rahvusvaheliselt siduvaks⁶. Kaasseadusandjatega kokku lepitud Euroopa kliimamäärusega kehtestatakse uus 2030. aasta eesmärk, muutes samal ajal ELi kliimanetraalsuse eesmärgi õiguslikult siduvaks⁷.

Selleks et saavutada selline kasvuhoonegaaside heite vähendamine kooskõlas Euroopa kliimamäärusega, teeb komisjon ettepaneku vaadata 2021. aasta juuliks läbi kõik asjakohased poliitikavahendid paketi „Eesmärk 55“, mis hõlmab eelkõige kliima-, energia-, transpordi- ja maksuvaldkonna õigusaktide läbivaatamist⁸. Euroopa rohelises kokkuleppes välja kuulutatud piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (edaspidi ka „CBAM“) on osa sellest paketist ja kuulub olulise elemendina ELi meetmepaketti, mille eesmärk on muuta EL kooskõlas Pariisi kokkuleppega 2050. aastaks kliimanetraalseks, tegeledes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, mis tuleneb liidu suurematest kliimaeesmärkidest. Euroopa Parlament võttis 2021. aasta märtsis vastu resolutsiooni, milles

---

¹ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt a.

² Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final, punkt 4).

³ Komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatis „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine“. (COM(2020) 562 final, 1 ja 2. osa).

⁴ Komisjon esitas ettepaneku COM(2020) 563 final, millega muudetakse komisjoni esialgset ettepanekut Euroopa kliimamääruse kohta, et lisada sellesse ELi muudetud eesmärk vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55 %. Euroopa Ülemkogu kinnitas 10.–11. detsembril 2020 oma järeldustes selle suurema ELi eesmärgi.

⁵ Euroopa Ülemkogu 11. detsembri 2020. aasta järeldused. (EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8),

⁶ Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Saksamaa (2020), Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse ajakohastamine.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) nr 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁸ Komisjoni 2021. aasta tööprogramm. (COM(2020) 690 final). I lisas on esitatud kõik paketi sisalduvad õigusaktid.

pooldati WTO nõuetele vastava piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kehtestamist⁹.

Komisjon teatas ka oma ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“¹⁰ asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamiseks, et rakendada paremini põhimõtet „saastaja maksab“¹¹ ja kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus, et maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.

Komisjon teatas oma kavatsusest teha Euroopa rohelises kokkuleppes ettepanek võtta kasutusele piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism. Nagu on märgitud teatistes: „Kui maailmas jäävad erinevused eesmärkide tasemes püsima, samal ajal kui EL oma kliimapüüdlusi suurendab, teeb komisjon ettepaneku süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohta teatavates sektorites, et vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. See tagaks, et imporditud toodete hinnad kajastaksid täpsemalt nende süsinikusisaldust. Kõnealune meede kavandatakse nii, et see oleks kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjade ja liidu muude rahvusvaheliste kohustustega.“¹²

See mehhanism on alternatiiv meetmetele, millega vähendatakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu ELi heitkogustega kauplemise süsteemis¹³ (edaspidi ka „ELi HKS“), ning selle eesmärk on vältida seda, et liidu heitkoguste vähendamise jõupingutusi kompenseeritakse heitkoguste suurendamisega väljapoole liitu tootmise ümberpaigutamise või vähem CO₂ heidet tekitavate toodete suurema impordi kaudu. Ilma sellise mehhanismita võib kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tuua kaasa ülemaailmse heite üldise suurenemise.

Pariisi kokkulepe kohustab rahvusvahelist üldsust pidevalt suurendama oma kliimapüüdlusi, et piirata ülemaailmset keskmise temperatuuri tõusu ja märkimisväärselt vähendada kliimamuutuste riske ja mõju. Iga lepinguosaline peab selle ülemaailmse eesmärgi saavutamiseks valmistama ette oma riiklikult kindlaksmääratud panuse, mis näitab tema „kõrgeimat võimalikku edasipüüdlikkuse taset“ ning kajastab tema „ühist, kuid diferentseeritud vastutust ja vastavat suutlikkust riigiti erineva olukorra valguses“¹⁴.

Seni kuni märkimisväärne arv ELi rahvusvahelisi partnereid rakendab poliitikat, mille kliimaeesmärgid ei ole liidu omadega samaväärsed, ning vahe kasvuhoonegaaside heite suhtes kohaldatavate hindade vahel on endiselt suur, püsib kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tekib siis, kui kliimapoliitikaga seotud eesmärkide erinevuse tõttu viivad teatavate tööstussektorite või allsektorite ettevõtjad tootmise üle muudesse riikidesse, kus heitepiirangud on leebemad, või kui import nendest riikideks asendaks kliimapoliitika erinevuse tõttu samaväärseid, kuid vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid. See võib vähendada ELi heite vähendamise poliitika tõhusust ja tuua kaasa ka koguheitte suurenemise kogu maailmas, ohustades seega kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, mis on hädavajalik, et hoida maailma keskmine temperatuur tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega.

⁹ Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2021. aasta resolutsioon WTO nõuetele vastava ELi süsinikdioksiidi piirimaksumehhanismi väljatöötamise kohta.

¹⁰ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis „Heas seisundis planeet kõigi jaoks“ (COM(2021) 400 final).

¹¹ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõige 2.

¹² Komisjoni teatis. (2019). Euroopa roheline kokkulepe (COM(2019) 640 final), lk 4.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁴ Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõige 3.

Praegu tegeletakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga liidus ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames. See on maailma esimene rahvusvaheline kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteem, mis on kehtinud alates 2005. aastast. Kõnealusesse süsteemi kaasatud sektorites, kus kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht on kõige suurem, ohjatakse seda ohtu praegu lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise ja suurenenud elektrikulude hüvitamise kaudu vastavalt riigiabi eeskirjadele. ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine nõrgendab siiski hinnasignaali, mille süsteem annab neid saavatele käitistele, võrreldes täieliku enampakkumisega. Seega mõjutab see stiimuleid investeerida kasvuhoonegaaside heite vähendamisse.

Samal ajal kui liit suurendab oma kliimaeesmärke, suureneb eeldatavasti erinevus kolmandate riikide kliimameetmete tasemest, millega kaasneb suurem kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht ELis. See tuleneks ELi üha ulatuslikumatest kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärkidest, mis peaksid vähendama heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühikute koguarvu. Selle tulemusena tugevneb ELi heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂ hinnasignaali, mis motiveerib liidu tootjaid oma heitkoguseid vähendama, kuid suurendab erinevust riikidega, kellel puuduvad CO₂ hinnastamise mehhanismid. Lisaks väheneb aja jooksul ka tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute üldkogus, mis on kooskõlas heitkoguste piirmäära vähendamisega.

Võttes arvesse eespool kirjeldatud probleeme, käsitletakse käesolevas ettepanekus kasvuhoonegaaside heite vähendamise probleemi liidus, vältides samal ajal seda, et heitkoguste vähendamise jõupingutused nullib kogu maailmas ära heitkoguste suurenemine väljaspool liitu. Sellega seoses tehakse ettepanek võtta kasutusele piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism, mille üldeesmärk on tegeleda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, et võidelda kliimamuutustega, vähendades kasvuhoonegaaside heidet liidus ja kogu maailmas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Paketi „Eesmärk 55“ kontekstis ei ole piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism eraldiseisev meede. See on kliimapoliitika meede, mille eesmärk on säilitada ELi kliimanetraalsuse lõppeesmärgiga seotud kliimaeesmärkide terviklikkus. Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi funktsioon on tegeleda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga ja tugevdada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi. Seega on ELi heitkogustega kauplemise süsteem ja piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism omavahel tugevalt seotud.

Paketi „Eesmärk 55“ osana tehakse ettepanek vaadata läbi ka ELi heitkogustega kauplemise süsteem¹⁵. See hõlmab ELi heitkogustega kauplemise süsteemi laiendamist meretranspordile ning heitkogustega kauplemise kasutuselevõttu hoonete ja maanteetranspordi sektoris. ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kavandatavate muudatustega seotud ulatuslikumate kliimaeesmärkide näol on eeskätt tegemist rangemate heitkoguste piirmäärade kehtestamisega, mis tähendab, et saadaolevate lubatud heitkoguse ühikute üldarv väheneb. Rangem piirmäär tähendab tugevamat CO₂ hinnasignaali. ELi kliimanetraalsuse eesmärk ja otsus suurendada 2030. aastaks seotud kliimaeesmärke toob kaasa ka olemasolevate kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vastaste meetmete ulatuslikuma läbivaatamise. Kuigi lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine hoiab tulemuslikult ära

---

¹⁵ [Väljaannete talitus: olemasolu korral sisestada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kavandatud muudatuse number]

kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu, nõrgendab see liidu ettevõtjate jaoks CO₂ hinnasignaali võrreldes täieliku enampakkumisega.

Nagu on osutatud Euroopa rohelises kokkuleppes, tagaks piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism, et impordihind kajastab täpsemalt impordi süsinikusisaldust. Meede on kavandatud vastama Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjadele ja muudele liidu rahvusvahelistele kohustustele. Lisaks on president von der Leyen rõhutanud, et „[s]üsinikuheitel peab olema hind – sest loodus seda hinda enam maksta ei saa. Süsinikdioksiidi piirimaksu mehhanism peaks motiveerima välismaiseid tootjaid või ELi importijaid oma süsinikuheidet vähendama¹⁶“.

Selleks oleks oluline aktiivne kolmandate riikide teavitamine, et nad mõistaksid ja järgiksid piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi nõudeid. Lisaks teeb EL koostööd kolmandate riikidega, kelle kaubandust ELi käesolev määrus mõjutab, et uurida võimalusi dialoogiks ja koostöökseoses mehhanismi konkreetsete elementide rakendamisega. Samuti tuleks uurida võimalusi lepingute sõlmimiseks, et võtta arvesse nende CO₂ hinnastamise mehhanismi.

Olemasolevad kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamise mehhanismid on ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute (edaspidi ka „LHÜd“) tasuta eraldamine ja mõnel juhul finantsmeetmed hüvitamiseks heitkogustega seotud kaudseid kulusid, mis tulenevad elektrihindade tõusust ELi HKS-i tõttu (heitkogustega seotud kaudsed kulud). Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism on alternatiiviks nendele meetmetele ja peaks seetõttu need aja jooksul asendama. Selleks et võimaldada tootjatel, importijatel ja kauplejatel uue korraga kohaneda, tuleks LHÜde tasuta eraldamise vähendamist siiski rakendada järk-järgult, korruga piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi järkjärgulise kasutuselevõttuga, tagamaks, et need ei oleks kumulatiivsed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Liit tegutseb üliaktiivselt rahvusvahelistel foorumitel, et tugevdada ülemaailmseid keskkonnanorme ning toetada kaubanduspartnereid ja vähem arenenud riike CO₂ heite vähendamisel. Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism täiendab liidu rahvusvahelist keskkonnaalast tegevust ja soodustab CO₂ heite vähendamist kolmandates riikides.

Alates 1992. aastast on liit töötanud selle nimel, et töötada välja ühised lahendused ja edendada ülemaailmseid meetmeid kliimamuutustega võitlemiseks. Täpsemalt peaks ELi tasandi meetmete eesmärk olema saavutada kulutõhusalt pikaajalised kliimaeesmärgid ning tagada samal ajal õiglus ja keskkonnaeesmärkidele vastavus. ELi 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamise jõulise juhtimise kehtestamine aitab tagada, et liit püsib selle eesmärgi saavutamise kursil.

Komisjon teatas ka asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamisest, et rakendada paremini põhimõtet „saastaja maksab“¹⁷ ja kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus; ta tegi seda ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“¹⁸ eesmärgiga maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.

---

¹⁶ President von der Leyeni poolt Euroopa Parlamendi täiskogu istungil 16. septembril 2020 peetud kõne olukorrast Euroopa Liidus (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/SPEECH_20_1655).

¹⁷ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõige 2.

¹⁸ Komisjoni teatis (2021), Heas seisundis planeet kõigi jaoks (COM(2021), 400 final).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklites 191–193 on kindlaks määratud ELi pädevus kliimamuutuste valdkonnas. Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 191 ja artikli 192 lõikele 1 aitab liit muu hulgas kaasa järgmiste eesmärkide saavutamisele: keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine ning meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kliimamuutused on oma olemuselt piiriülene probleem, mida ei ole võimalik lahendada üksnes liikmesriigi või kohaliku tasandi meetmete abil. Kooskõlastatud ELi meetmed võivad tulemuslikult täiendada ja tugevdada liikmesriigi ja kohaliku tasandi meetmeid ning need tõhustavad kliimamuutustevastast tegevust. Kliimameetmete kooskõlastamine on vajalik nii liidu kui ka võimaluse korral maailma tasandil ning ELi meetmed on subsidiaarsuse seisukohast põhjendatud.

Kogu ELi hõlmava piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutuselevõtt loob ühise ja ühtse raamistiku, et tagada ELi siseturul kohaldatava CO₂ hinnastamise poliitika ja impordi suhtes kohaldatava CO₂ hinnastamise poliitika samaväärsus. Selle eesmärk on puhtalt keskkonnavaline ja sellel on piiriülene mõõde, mistõttu ei saa liikmesriigid sellega iseseisvalt tegeleda. Oma keskkondliku olemuse tõttu ja selleks, et vältida kaubavoogude ümbersuunamist, peaks piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism olema tõhusam, kui seda kohaldatakse liidu tasandil ühtsel viisil analoogselt ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga, ning see peaks olema loodud kooskõlas WTO eeskirjadega.

Pealegi kui piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi ei kohaldata ühtselt, stimuleeriks see käitumist, mille tulemuseks on kaubavoogude kõrvaesuunamine ja meelepärase kohtualluvuse valimine, kuna kolmandate riikide eksportijad impordiksid kaupu nende ELi jurisdiktsioonide kaudu, kus piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldatakse kõige leebemal viisil.

See ei ole vastuolus nimetatud mehhanismi rakendamise ja sellega seotud nõuete täitmise pädevuse andmisega liikmesriikide pädevatele asutustele, kuid see pädevus peaks siiski piirduma rakendamise ja nõuete täitmise tagamisega.

• Proportsionaalsus

Ettepaneku eesmärk on tegeleda kasvuhoonegaaside heite vähendamise probleemiga liidus, vältides samal ajal seda, et need heite vähendamise jõupingutused nullib ära heite suurenemine väljaspool liitu. Poliitilised valikud on seega selgelt tingitud eesmärgist saavutada piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi eesmärgid, nimelt tegeleda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, et võidelda kliimamuutustega, vähendades kasvuhoonegaaside heidet liidus ja kogu maailmas.

Kavandatud piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism hõlmab ELi HKSi kaasatud sektoreid ja heitkoguseid, mille hõlmatus põhineb omakorda mitmesugustel kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel, mis on seotud ELi HKSi keskkonnaeesmärkidega, ning piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldamisala tuleks kindlaks määrata viidates teatavatele kaupadele vastavalt nende

klassifikatsioonile kombineeritud nomenklatuuris¹⁹. See motiveerib meetme rakendamist, nimelt tagab kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu maandamise teatavates energiamahukates sektorites. Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism tugineb ELi HKS-i kliimaloogikale, alustades sektoritest, kus heitkogused on absoluutarvudes suurimad ja kus selle rakendamine oleks seetõttu kõige olulisem.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi oluline element on toodete süsinikusisaldus, sest see näitab kasvuhoonegaaside heidet (süsinikdioksiidi ekvivalendina, CO_{2e}), mis vabaneb nende tootmise ajal välisriigis. Seda kasutatakse tagamaks, et imporditud tooteid ei kohelda ebasoodsamalt kui ELi HKS-i käitistes toodetud kodumaiseid tooteid. Kuna ELi HKS-i kuuluvate käitiste suhtes kohaldatakse CO₂ hinda, mis määratakse kindlaks nende tegelike heitkoguste alusel, tuleks ka piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldamisalasse kuuluvaid imporditud tooteid hinnata nende tegelike kasvuhoonegaaside heitkoguste alusel. Selleks et ettevõtjad saaksid sellise lähenemisviisiga kohaneda, tehakse ettepanek alustada üleminekuperioodiga ilma finantskohandusteta.

Seoses meetme haldusega maksimeeriks riiklikele pädevatele asutustele volituste andmine selle rakendamise ja sellega seotud nõuete täitmise tagamise tõhusust, võttes arvesse riikide kogemusi ELi HKS-i haldamisel. Süsteem, kus peamine roll on riikide pädevatel kliimaasutustel, on suurel määral analoogne ELi HKS-iga, mida on peaaegu kümne aasta jooksul edukalt kasutatud.

- **Vahendi valik**

Käesoleva ettepaneku eesmärke on kõige parem saavutada määruse abil. See tagab mitmete tolliliitu imporditavaid kaupu käsitlevate sätete vahetu kohaldatavuse. Lisaks tuleb käesolevat määrust kogu liidus kohaldada ühetaoliselt ja järjepidevalt, et saavutada ELi toimimise lepingu artiklite 32 ja 207 eesmärgid.

Erinev kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht õigustaks riigi tasandil meetmete võtmist vaid vähesel määral. Süsinikdioksiidi heitkoguseid ei ole võimalik lokaliseerida ning nii nagu ELi HKS võib ka piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism olla tõhusam, kui seda kohaldatakse ühetaoliselt ja ulatuslikult.

Seetõttu saab käesoleva ettepaneku eesmärke kõige paremini saavutada määruse abil. See tagab sätete vahetu kohaldatavuse.

Lisaks aitaks teatavate kõnealuse mehhanismi rakendamise ja sellega seotud nõuete täitmise tagamisega seotud ülesannete andmine liikmesriikide kliima- ja tolliasutustele lahendada tehniliste ja metodoloogiliste piirangutega seotud probleeme ning suurendaks tõhusust.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesoleva ettepaneku koostamiseks töötas komisjon välja ja võttis kasutusele sidusrühmadega konsulteerimise strateegia, mis hõlmas nii üldsusele kui ka kitsamatele rühmadele suunatud konsultatsioone.

---

¹⁹ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Esialgne mõjuhinnang avaldati tagasiside saamiseks 4. märtsil 2020. Kuni 1. aprillini 2020 toimus konsultatsioon,²⁰ mille eesmärk oli koguda tagasisidet projekti esialgsete kaalutluste kohta. Konsultatsiooniperioodil saadi kokku 219 vastust, sealhulgas kutseliitudel, ettevõtjate ühendustelt ja ettevõtjatel ligikaudu 150 vastust, valitsusvälistelt organisatsioonidelt 20 vastust, kodanikelt ja ülejäänud eksperdirühmadelt, akadeemilistelt/teadusasutustelt, ametiühingutelt ja riigiasutustelt 20 vastust. Enamik vastuseid laekus ELis ja 24 kolmandatest riikidest.

Üldiselt avaldati enamikus vastustes toetust piiril kohaldatavale süsinikdioksiidi kohandusmehhanismile ning ülejäänud jaotusid peaaegu võrdselt vastusteks, milles avaldati piiratud ulatusega toetust ja vastusteks, kus seda ei toetatud. Valdavas enamikus vastustes suhtuti ettevaatusega meetme ülesehitusse, paludes kaaluda kõiki võimalikke variante. Peamiste välja toodud valdkondade hulka kuulusid muu hulgas mõju väärtusahelatele ja tooraine impordile, liigse mõju vältimine lõpptarbijatele, seosed ELi HKS-i ja LHÜ-de tasuta eraldamisega, jaotuslik mõju mõjutatud sektorites ja riikides, eelkõige areneva majandusega riikides, ning koostoime kehtivate kaubanduse kaitsemeetmetega toorainete valdkonnas.

Kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega korraldati 22. juulist kuni 28. oktoobrini 2020 ka avalik konsultatsioon²¹. Konsultatsiooni eesmärk oli koguda kodanike ja organisatsioonide arvamusi algatuse põhjenduste, eesmärkide, võimaliku ülesehituse ja ulatuse ning mõju kohta. Vastajatel lubati üles laadida ka kirjalikke arvamused. Avalikule konsultatsioonile saadi kokku 615 vastust. Kuus neist olid dubleeritud, mille tulemusel saadi 609 kehtivat vastust.

Seoses kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleemiga märkis enamik vastanuid, et kasvuhoonegaaside heite ülekandumine on tõeline probleem ning et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga saab lahendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleemi, edendada vähese CO₂ heitega toodete tarbimist ELis ning stimuleerida vähese CO₂ heitega tehnoloogiate ja kaugeleulatuva kliimapoliitika kasutuselevõttu kolmandates riikides. Ettevõtjad, ettevõtjate ühendused ja riigiasutused suhtuvad ELi HKS-i ja riigiabi eeskirjade kontekstis kehtestatud praeguste meetmete tõhususse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise piiramisel ning muude regulatiivsete meetmete võimesse vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid positiivselt, samal ajal kui kodanikud ja muud sidusrühmad on kriitilisemad. Vastanud tegid ettepaneku, et piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism peaks keskenduma toodetele, mis on pärit ELi HKS-i juba kaasatud tegevustest (eriti neist, mille puhul on kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht kõige suurem), ning hõlmama kogu väärtusahelat.

Lisaks eelmainitule pidasid komisjoni talitused ulatuslikke kahepoolseid konsultatsioone ELi ja kolmandate riikide ametiasutuste, ettevõtjate ühenduste, üksikute ettevõtjate ja valitsusväliste organisatsioonidega. Samal ajal korraldas üks välistöövõtja sihtotstarbelised konsultatsioonid, mille käigus peeti 25 vestlust põhimaterjalide sektori kõrgema juhtkonna ja ühendustega, tootjatega, valitsusväliste organisatsioonidega ja poliitikakujundajatega. Toimus kaks vestlusvooru. Esiteks peeti algetapis 17 mitteametlikku vestlust, mille eesmärk oli teha kindlaks asjaomased probleemid ja lahendamata küsimused, mida tuleb täiendavalt uurida. Teises etapis peeti kaheksa lisavestlust, et kontrollida, kas mitteametlike vestluste käigus

²⁰ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12228-EU-Green-Deal-carbon-border-adjustment-mechanism-et>

²¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12228-EU-Green-Deal-carbon-border-adjustment-mechanism-et>

esitatud arvamusi ja mureküsimumsi jagatakse laiemas sidusrühmade grupis. 17 sidusrühma olid pärit ettevõtlusest, 5 valitsusvälistest organisatsioonidest ja 3 liikmesriikide institutsioonidest.

Üldsusega ja kitsamate rühmadega peetud konsultatsioonide tulemused võimaldasid komisjonil koguda algatuse kohta märkimisväärset hulgal seisukohti ja arvamusi. Nii üldsusega kui ka kitsamate rühmadega peetud konsultatsioonid näitasid, et ollakse üksmeelel selles, et kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga tegelemiseks ja liidu suuremate kliimaeesmärkide saavutamiseks on vaja piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi. Konsultatsioonide käigus saadud tagasisidet on kasutatud selleks, et teha süsteemi ülesehituse elementide valikut ja saada teavet eelistatud poliitikavariantide kohta. Sidusrühmadega konsulteerimise tulemused on kokkuvõtlikult esitatud mõjuhinnangu asjaomasel lisas.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepaneku ettevalmistamise etapis tugineti mitmele uuringule ja ekspertide nõuannetele, milles analüüsitakse piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi võimalikku ülesehitust ja kohaldamisala ning selle keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku mõju.

Eelkõige tehti komisjoni välisekspertide toel uuring mehhanismi optimaalse ülesehituse ja selle valdkondliku katvuse kohta. Uuringus analüüsiti meetme loogikat, hinnati mitmeid alternatiivseid variante ja nende teostatavust, anti tehnilist nõu tehnilise ülesehituse üksikasjade kohta ja pakuti tuge sektorite väljavalimiseks, mida mehhanism hõlmaks. Selle uuringu üksikasjad on esitatud mõjuhinnangus,²² samal ajal kui komisjon avaldab ka kogu uuringu²³.

Lisaks piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kvalitatiivsele uuringule tehti komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse ja välisekspertide toel ka spetsiaalne kvantitatiivne mõjuhindamine – esimene neist keskendus mõjule, mida piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism avaldab materiaalsetele toodetele ja teine mõjule, mida piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism avaldab elektrienergiale. Need kvantitatiivsed hinnangud andsid ülevaate algatuse keskkonna-, majanduslikust ja sotsiaalsest mõjust ning need tehakse üldsusele kättesaadavaks mõjuhinnangu osana.

Analüüs põhineb täiendaval kirjanduse ülevaatel, akadeemiliste ringkondade poolt avaliku konsultatsiooni käigus esitatud uuringute ja muude sõltumatute uuringute tulemustel.

- **Mõjuhinnang**

Õiguskontrollikomitee esitas mõjuhinnangu kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse, sealhulgas täiustamissoovitused²⁴. Mõju hindamise aruannet on selle alusel muudetud, eelkõige püüti tagada, et selles käsitletakse eraldi kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleemi, tugevdades samal ajal aruande sidusust ELi HKS-i läbivaatamise ettepanekuga, tagades suurema selguse peamiste mõjude ja institutsiooniliste valikute suhtes ning esitades üksikasjalikumalt eri sidusrühmade seisukohad.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi abil tegeletakse probleemiga, mis seisneb selles, kuidas vähendada kasvuhoonegaaside heidet ELis, vältides samal ajal seda, et

---

²² [Väljaannete talitus: lisada link mõjuhinnangule pärast selle avaldamist]

²³ [Väljaannete talitus: lisada link uuringule pärast selle avaldamist]

²⁴ [Väljaannete talitus: lisada viited kokkuvõttele ja õiguskontrollikomitee positiivsele arvamusele pärast nende avaldamist]

need heitkoguste vähendamise jõupingutused nullib ära heitkoguste suurenemine väljaspool liitu (kasvuhoonegaaside heite ülekandumine). Selle dünaamilise raamistiku kajastamiseks tugineti mõjuhinnangu koostamisel asjaolule, et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi ettepanek esitati ELi uue kokkulepitud eesmärgi alusel vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet vähemalt 55 % (võrreldes 1990. aastaga).

Selle dünaamilise raamistiku alusel hinnati kuut kõnealuse mehhanismi kasutuselevõtmise varianti, mille väljatöötamisel oli arvesse võetud WTO nõudeid ja ELi rahvusvahelisi kohustusi, näiteks ELi sõlmitud vabakaubanduslepinguid või energiaühenduse asutamislepingut.

Esimene variant piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi rakendamiseks on kehtestada impordi CO₂-maks, mida importija maksab toodete ELi sisenemisel. Maksu koguks piiril toll maksu alusel, mis kajastab CO₂ hinda liidus ja toodete CO₂-mahukuse vaikeväärtust. Importijatel oleks võimalus taotleda piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi vähendamist nende individuaalse CO₂ jalajälje ja tootjariigis makstud CO₂ hinna alusel.

Teine variant hõlmab sellise süsteemi kohaldamist impordi suhtes, mis on analoogne omamaise toodangu suhtes kohaldatava ELi HKSiga. See variant tähendab nii nagu ELi HKSis LHÜde süsteemi puhul, et importijad loovutavad sertifikaadid (CBAM sertifikaadid), mis põhinevad nende liitu imporditavate toodetega kaasneval heitemahukusel, mida ostetakse hinnaga, mis vastab ELi HKSis LHÜde hinnale mis tahes hetkel. Neid sertifikaate ei seota ELi HKSis LHÜde süsteemiga, vaid need kajastavad nende lubatud heitkoguse ühikute hinda, et tagada ühtne hinnastamine ELi HKSis raames. Riiklikud kliimaasutused haldavad CBAM sertifikaatide müüki ning importijad esitavad deklaratsioonid imporditud toodetega seonduvate tõendatud heitkoguste kohta kõnealustele asutustele, kelle ülesanne on hallata piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi, ning loovutavad sellise arvu CBAM sertifikaate, mis vastab deklareeritud heitkogustele. Selline deklareerimine ja loovutamine toimub samamoodi nagu ELi HKSis raames tehtav iga-aastane kooskõlastav võrdlemine, mis toimub impordiaastale järgneval aastal ja põhineb iga-aastaselt impordimahul. Toodete CO₂ heite mahukus põhineb vaikeväärtustel; importijatel oleks siiski võimalus taotleda iga-aastase võrdlemise ajal piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi vähendamist nende individuaalsete heitkoguste alusel. Neil oleks õigus ka taotleda piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi vähendamist tootjariigis makstud mis tahes CO₂ hinna puhul (mida eksportimisel ei tagastata ega hüvitata muul viisil).

3. variant toimib samamoodi nagu 2. variant, kuid impordi CO₂ hind põhineb kolmandate riikide tootjate tegelikel heitkogustel, mitte vaikeväärtusel, mis põhineb ELi tootjate keskmistel väärtustel. Selle variandi kohaselt peab importija teatama tootega seonduvatest tegelikest heitkogustest ja loovutama vastava arvu CBAM sertifikaate.

4. varianti kohaldataks samamoodi nagu 3. varianti. See seisneb imporditud toodete CBAM sertifikaatide loovutamises. Selle variandi puhul võetakse aga arvesse ka 2026. aastal algavat kümneaastast üleminekuperioodi, mille jooksul ELi HKSis raames LHÜde tasuta eraldamine väheneb järk-järgult 10 protsendipunkti võrra igal aastal ja võetakse järk-järgult kasutusele piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism. Selle järkjärgulise üleminekuperioodi jooksul vähendatakse CBAMi kasutamist proportsionaalselt konkreetses sektoris tasuta eraldatud LHÜde kogusega.

5. variant on 3. variandi üks variant, mille kohaldamisala on väärtusahelas veelgi laiendatud. CO₂ heidet tekitavad materjalid, mis moodustavad osa pool- ja valmistoodetest, oleksid hõlmatud kogu väärtusahela ulatuses. Impordi puhul põhineks piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism jällegi kolmandate riikide tootjate tegelikel heitkogustel.

Lisaks ELi HKSiga jätkamisele, sealhulgas LHÜde tasuta eraldamisele ELi tootmisel, hõlmab 6. variant ka CO₂ heidet tekitavate materjalide aktsiisi, mida makstaks nii kodumaiste kui ka imporditud toodete tarbimise pealt liidus.

Mis puudutab piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi tulemuslikkust seoses selle üldise eesmärgiga tegeleda kasvuhooonegaaside heite ülekandumise ohuga, et võidelda kliimamuutuste vastu kasvuhooonegaaside heite vähendamise abil liidus ja kogu maailmas, siis näitas mõjuhinnang, et kõigil poliitikavariantidel on positiivne mõju. Sellega seoses leiti, et kõigi piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutuselevõtmise variantidega saavutatakse suurem heitkoguste vähenemine liidu CBAMi kaasatud sektorites, võrreldes suuremate eesmärkide ja lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega. Mis puudutab kolmandate riikide tootjate motiveerimisse minna üle puhtamatele tootmisprotsessidele, siis annaksid kõik poliitikavariandid positiivseid tulemusi. Nende kriteeriumide puhul on eriti tõhusad variandid, mis võimaldavad tõendada tegelikku heidet, ning 3., 4. ja 5. variant annavad samuti häid tulemusi. Leiti, et kõik variandid on kooskõlas ELi HKSiga.

Kasvuhooonegaaside heite ülekandumise vastu kaitse pakkumisel on kõige positiivsem mõju 4. variandil, millele järgnevad 3. ja 5. variant, samal ajal kui 1., 2. ja 6. variant oleksid vähem tõhusad. Kõik poliitikavariandid on kavandatud nii, et need on kooskõlas ELi rahvusvaheliste kohustustega.

Piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldatakse kaupade impordi suhtes CO₂ hinnaga, mille määrab enampakkumiste süsteemi kaudu kindlaks ELi HKS. Importijatelt nõutakse tasu kas vaikeväärtuse alusel või impordiga kaasnevate tegelike heitkoguste alusel. Võimalus tõendada, et nende toote CO₂-tõhusus on vaikeväärtusest parem, muudaks süsteemi keerukamaks, kuid see pakuks ka stiimuleid ELi eksporditavate materjalidega seonduvate heitkoguste vähendamiseks.

Üldiselt on piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi mõju tööhõivele piiratud. Muutused tööhõives on peamiselt tingitud LHÜde tasuta eraldamisest (või selle puudumisest). LHÜde tasuta eraldamise säilitamine toob kaasa tööhõive mõningase suurenemise CBAMi kaasatud sektorites. LHÜde tasuta eraldamise täielik lõpetamine piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi puudumise korral vähendab tööhõivet kõige rohkem. Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldamisel materiaalsete tööstustoodete suhtes on tarbijahindadele tõenäoliselt piiratud mõju, sest meede on suunatud väärtusahelas eelnevatele toodetele ja mõjutab lõpptarbimiseks mõeldud kaupu üksnes kaudselt.

Liidus asuvatel importijatel, kelle suhtes kohaldatakse piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohustusi, tekivad arvatavasti nõuete täitmisega seotud kulud. Seda saab teha kas vaikeväärtuse alusel või esitades tõendatud teavet tegelike heitkoguste kohta. Kuigi nende tegelike heitkoguste seire toimuks väljaspool liitu, lasub vastutus ja seega ka kulude kandmise kohustus kõnealuse seire tõendamise eest ametiasutuste ees importijatel. 1., 2., 3., 4. ja 5. variandi puhul, kui heitkogused deklareeritakse vaikeväärtusega, ei ole tootmisprotsessist tulenevate heitkoguste seire vajalik ning seetõttu on tekkivad kulud ka

piiratud. Kui aga importijad otsustavad nõuda tootmisprotsessist tulenevate tegelike heitkoguste kasutamist, tekitab seire ettevõtjatele lisakulusid. 6. variandi puhul tuleb vaikeväärtused kindlaks määrata nii materjalide kui ka valmistoodete puhul. ELi materjalitootjate halduskoormus on suhteliselt väike, mis tähendab, et tootjad ei pea tõendama oma tootmise CO₂-mahukust.

Elektrienergia tootmist käsitletakse materiaalistest toodetest eraldi. Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldamine elektrisektori suhtes nõuab, et võetaks arvesse selle ainulaadsust, mis eristab seda põhimaterjalidest, sealhulgas selle piiratud monopoolsete võrkude kaudu transportimise meetodeid ning suurt hulka selle tootmiseks kasutatavaid tehnoloogiaid.

Kooskõlas materiaalistest toodete suhtes kohaldatavate lähenemisviisidega tuleb vastava piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohustuse kindlaksmääramisel kindlaks määrata imporditud elektrienergiaga seonduvate heitkoguste kontrollväärtus. Elektriga seotud heitkoguste kontrollväärtuse kindlaksmääramiseks kasutatakse kahte alternatiivset võimalust: a) kogu ELi elektrienergia keskmine kasvuhoonegaaside heite mahukus ja b) kogu ELi elektrienergia keskmine kasvuhoonegaaside heite koefitsient. Nagu teistegi variantide puhul, oleks importijatel ka selle variandi puhul siiski võimalik tõendada, et nende käitise heitkogused on eespool nimetatud kontrollväärtustest väiksemad.

Eespool esitatut aluseks võttes jõuti mõjuhinnaangus järeldusele, et 4. variant toob selget kasu võrreldes kõigi muude kaalutud variantidega. Seepärast tehakse ettepanek võtta piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism kasutusele valitud toodete puhul CBAM sertifikaatide kujul, mis põhinevad tegelikel heitkogustel. Samuti tehakse ettepanek võtta piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism kasutusele järk-järgult, vähendades asjaomastes ELi HKS-i käitistes tasuta eraldatavaid LHÜsid vastavalt. See poliitikavariant tagab piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi suure tõhususe.

Imporditud kaupade tegelikel heitkogustel põhinev süsteem tagab kogu impordi õiglase ja võrdse kohtlemise ning tiheda korrelatsiooni ELi HKSiga. Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi süsteemi tuleb siiski täiendada võimalusega tugineda arvutustes vaikeväärtustele, mida kasutatakse olukordades, kus heiteandmed ei ole piisavad. Lisaks võiks esialgses üleminekuetapis, kus importijad ei pruugi veel olla suutelised esitama süsteemi poolt nõutavaid andmeid tegelike heitkoguste kohta, kohaldada samuti vaikeväärtust. See võimalus tuleb välja töötada nii, et see vastaks täielikult ELi rahvusvahelistele kohustustele, eelkõige WTO eeskirjadele, ning seetõttu tuleb tagada, et kui kohaldatakse vaikeväärtust, antakse importijatele igal juhul võimalus tõendada, et nad saavutavad oma tegelikel heitkogustel põhinevast väärtusest paremaid tulemusi. Lisaks tuleb seoses piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi järkjärgulise kasutuselevõtuga ja vastava lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise järkjärgulise kaotamisega tagada, et kõnealuse ajavahemiku jooksul ei koheldaks impordi kunagi vähem soodsalt kui ELi-sisest tootmist.

Peale selle kaitseks tegelikel heitkogustel põhinevate CBAM sertifikaatide kasutuselevõtmine kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu eest, motiveerides samal ajal kolmandate riikide tootjaid kasutama puhtamaid tootmisprotsesse, vajaduse korral ametliku arenguabi toel.

Elektrienergia puhul on eelistatud variant kohaldada piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi, mis põhineb CO₂ heite koefitsiendil ja mis hõlmab ka importijate võimalust tõendada väiksemat heidet. Mõlemad variandid aitavad leevendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, pärssides keskpikas perspektiivis CO₂-mahukate

elektritootmisallikate ehitamist ELi piiride lähedale, mis võivad asendada ELis asuvald elektritootjaid, kes seisavad silmitsi suurenevate CO₂ga seotud kuludega. CO₂ heite koefitsiendil põhinev variant on siiski tõhusam kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimisel, hoides samal ajal halduskulud väiksena.

4. poliitikavariandi valimine materiaalse toodete ja elektrienergia CO₂ heite koefitsiendi jaoks looks proportsionaalse mehhanismi kliimamuutustega võitlemiseks, vähendades kasvuhoonegaaside heidet liidus ja vältides nende heitkoguste asendamist väljaspool liitu tekkivate heitkogustega. Lisaks tagaks ELi HKS-i raames LHÜde tasuta eraldamise järkjärguline kaotamine asjaomastes sektorites koos piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi järkjärgulise kasutuselevõttuga ettevõtjate ja ametiasutuste jaoks mõistliku ja prognoositava ülemineku.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Mõjuhindangust nähtub, et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutamisega kaasnevad nõuete täitmisega seotud kulud oleksid VKEde jaoks suhteliselt suuremad kui suurettevõtjate jaoks. Kahe rühma vahelise erinevuse täpset ulatust ei olnud praegu kättesaadavate andmete põhjal võimalik kindlaks teha.

Asjaolu, et piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism kehtestatakse algselt mõne põhimaterjali ja põhimaterjalist toote impordi suhtes, toob kaasa selle, et peamised mõjutatud ettevõtjad on suurettevõtjad. Seega oleks impordiga seotud meetmete praktiline mõju VKEdele väike, kuigi kui võrrelda imporditud koguseid, siis oleks see mõju suhteliselt suurem kui suurettevõtjatele avalduv mõju. Seetõttu ei tehtud mõjuhindangu raames VKE-testi ega peetud ka eraldi konsultatsioone VKEdega, kuigi VKEde seisukohti ja mõju VKEdele hinnati komisjoni veebipõhise avaliku konsultatsiooni raames.

Nimetatud põhjustel ei ole käesolevas määruses ette nähtud erimeetmeid VKEde jaoks.

- **Põhiõigused**

Ettepanekuga austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid²⁵. See aitab eelkõige saavutada eesmärki tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse kooskõlas harta artiklis 37 sätestatud säästva arengu põhimõttega.

4. MÕJU EELARVELE

Suurem osa piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutamisest saadavast tulust läheb ELi eelarvesse²⁶. Euroopa Ülemkogu 17.–21. juuli 2020. aasta erakorralisel kohtumisel²⁷ leppisid ELi juhid kokku taasterahastus „NextGenerationEU“. Rahastuga antakse ELile vajalikud vahendid COVID-19 pandeemiast tulenevate probleemide lahendamiseks ning sellega toetatakse investeerimist rohe- ja digipöördesse. Selle rahastamiseks saab komisjon finantsturgudelt laenata kuni 750 miljardit eurot. Sellega seoses leppisid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kokku, et selleks, et taasterahastu „NextGenerationEU“ „tagasimaksete kava oleks usaldusväärsem ja jätkusuutlikum, püüavad institutsioonid võtta kasutusele piisavad uued omavahendid, et katta tagasimaksetega seotud

²⁵ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

²⁶ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

²⁷ Vt [Euroopa Ülemkogu 17.–21. juuli 2020. aasta järeldused](#).

eeldatavatele kuludele vastav summa²⁸. Komisjon võttis endale kohustuse esitada 2021. aasta esimesel poolaastal ettepanekud uute omavahendite kohta, mis hõlmaksid ka piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

ELi poolt vastu võetud ja kohaldatud üldise keskkonnameetmete paketi raames, mis näitab, et EL jätkab püüdemist ulatuslikumate keskkonnameetmete poole kui paljud meie kaubanduspartnerid, peetakse asjakohaseks alustada üleminekut süsteemilt, kus kasvuhoonegaaside heite ülekandumisega võideldakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega, süsteemile, kus kasvuhoonegaaside heite ülekandumisega võideldakse impordi puhul piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga, niipea kui see on mõistlikult võimalik, võttes arvesse tehnilist ja majanduslikku teostatavust, sealhulgas halduspiiranguid ja kõigi ettevõtjate õiguspäraseid ootusi, ja seda erapooletult.

Nende mitme eesmärgi samaaegne tasakaalustamine toetab piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi järkjärgulist kasutuselevõttu niipea, kui see on mõistlikult võimalik, nii et käitajad saaksid algses ja suhteliselt lühikeses katsetapis ilma finantskohandusteta kohaneda uue süsteemiga, sealhulgas selle täiendavate haldusnõuetega, ning ametiasutused saaksid uue süsteemi toimimisega seotud kogemusi.

Kui see katsetapp on läbitud, kiireneb tõsine üleminek lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiselt piiril kohaldatavale süsinikdioksiidi kohandusmehhanismile viisil, mis tagab, et kodumaiseid ja imporditud kaupu või eri riikidest imporditud kaupu ei diskrimineerita, järgides täielikult ELi rahvusvahelisi kohustusi ja õigusi.

Komisjon tagab, et on kehtestatud kord, mille alusel jälgitakse ja hinnatakse piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi toimimist, sealhulgas sellega seotud nõuete täitmise tagamist, et hoida ära pettused, ning hinnatakse selle vastavust peamistele poliitikaeesmärkidele. Arvestades, et piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism on üks paketi „Eesmärk 55“ poliitikameetmete ettepanekutest, võiks järelevalvet ja hindamist teha kooskõlas paketi muude poliitiliste strateegiatega.

Enne üleminekuperioodi lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande määruse kohaldamise kohta ning teeb vajaduse korral seadusandliku ettepaneku laiendada piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi I lisas loetlemata kaupadele ja võimaluse korral ka muudele heitkogustele ning teha muid võimalikke muudatusi, et parandada selle toimimist. Selleks tuleb kõigepealt jälgida piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi mõju.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

I peatükk hõlmab üldsätteid, sealhulgas ettepaneku reguleerimiseset, kohaldamisala (artiklid 1 ja 2) ning põhimõistete määratlusi (artikkel 3). I lisas määratakse üksikasjalikult kindlaks ettepaneku kohaldamisala, loetledes kaubad ja iga kõnealuse kaubaga seotud

---

²⁸ 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

kasvuhoonegaaside heitkogused. II lisas on esitatud päritoluriigid ja -territooriumid, mille suhtes meetet ei kohaldata.

II peatükk sisaldab sätteid kauba deklarantide kohustuste ja õiguste kohta. Täpsemalt sisaldab see sätteid, mis käsitlevad piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga hõlmatud kaupade impordiloa taotlemise tingimusi (artiklid 4 ja 5), kinnitatud deklarandi kohustust esitada iga aasta 31. maiks iga-aastane CBAM deklaratsioon ja selle deklaratsiooni sisu (artikkel 6), eelmisel kalendriaastal ELi imporditud kaupadega seonduvate heitkoguste arvutamise põhimõtteid (artikkel 7, nagu on täpsemalt kirjeldatud III lisas) ning akrediteeritud tõendajate poolt nende heitkoguste tõendamise protsessi (artikkel 8, mida täiendavad IV ja V lisas esitatud aruandlusnõuded ja tõendamispõhimõtted). Selles sätestatakse ka põhimõtted kolmandates riikides makstud CO₂ hinna arvessevõtmiseks (artikkel 9). Kolmanda riigi käitise käitajal on artikli 10 kohaselt võimalus esitada komisjonile taotlus enda kandmiseks keskandmebaasi. Pärast registreerimist võib käitaja otsustada avaldada teabe tõendatud kaasnevate heitkoguste kohta kinnitatud deklarandile. Kinnitatud deklarant võib seda avaldatud teavet kasutada selleks, et täita kohustust deklareerida tõendatud teave kaasnevate heitkoguste kohta, kui ta impordib liitu keskses andmebaasis registreeritud käitises toodetud kaupu.

III peatükk sisaldab üldsätteid, mis käsitlevad riiklike pädevate asutuste halduskorraldust, komisjoni rolli – ka keskse haldajana – ja teabe avalikustamist (artiklid 11, 12, 13 ja 15). Peatükk sisaldab ka sätteid riiklike registrite ja nende kontode põhiomaduste kohta (artiklid 14 ja 16) ning ametiasutuste otsuseid impordilubade (artikkel 17), tõendajate akrediteerimise (artikkel 18) ja CBAM deklaratsioonide läbivaatamise kohta (artikkel 19).

IV peatükk sisaldab sätteid CBAM sertifikaatide kohta. Artiklitega 20–24 kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad CBAM sertifikaatide kehtivusaja kohta, alates nende müügist kuni nende loovutamise või võimaliku tagasiostmise kontrollini ning nende lõpliku tühistamiseni. Artikkel 20 käsitleb üksikasjalikult sertifikaatide müüki pädevate asutuste poolt. Artiklis 21 käsitletakse sertifikaatide hinna arvutamist, mida komisjon teeb igal nädalal. Artiklis 22 sätestatakse menetlused, mille eesmärk on tagada, et iga kinnitatud deklarant täidab oma kohustust loovutada sertifikaadid riiklikus registris. Artikliga 23 kehtestatakse kinnitatud deklarandi õigus paluda pädeval asutusel osta tagasi piiratud arv CBAM sertifikaate, mis on jäänud tema kontole pärast loovutamist. Viimaks täpsustatakse artiklis 24, et pädev asutus peab iga aasta 30. juuniks tühistama sertifikaadid, mis on jäänud iga deklarandi kontole pärast loovutamist ja tagasiostmist.

V peatükis käsitletakse seda, kuidas tolliasutused peaksid tegema kaupade piiril haldamise protseduure (artikkel 25). VI peatüki artiklis 26 sätestatakse karistused nõuete täitmata jätmise eest ja artiklis 27 on juhuks, kui kaubandusstruktuur muutub, ette nähtud erisäte meetmetest kõrvalehoidmise kohta.

VII peatükk sisaldab sätteid komisjonile delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta (artikkel 28) ja rakendusaktide kontrollimenetluse kohta (artikkel 29). Õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte on sätestatud artiklites 2, 18 ja 27. Artiklid 2, 5–9, 21, 25, 31, 33 ja 35 sisaldavad sätteid rakendamisevolituste kohta.

VIII peatükk sisaldab (artikkel 30) sätteid määruse hindamise ja läbivaatamise kohta.

IX peatükis (artikkel 31) käsitletakse piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutamise kohustuse vähendamist, et võtta arvesse ELi HKS-i LHÜde tasuta eraldamist

üleminekuperioodil käitistes, mis toodavad liidus ettepanekuga hõlmatud kaupadega sama liiki kaupu.

X peatükk sisaldab esialgse üleminekuperioodi jooksul kohaldatavaid erisätteid. Nende sätete kohaselt kohaldatakse piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi esimestel aastatel ilma finantskohandusteta, et koguda andmeid ja suurendada deklarantide teadlikkust. See üleminekuperiood kestab kolm aastat, alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2025, nagu on sätestatud artiklis 32. Deklarandid esitavad kord kvartalis andmed oma eelmise kvartali impordiga kaasnevate heitkoguste kohta, kirjeldades üksikasjalikult otseseid ja kaudseid heitkoguseid ning teatades välismaal makstud CO₂ hinna. Tolliasutused teavitavad deklarante nende piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga seotud kohustustest ja vahetavad teavet pädevate asutustega.

Viimaks viidatakse XI peatükis ettepaneku jõustumisele, kusjuures mõnda sätet kohaldatakse ainult üleminekuperioodil ja teisi hakatakse kohaldama 2026. aastal (artikkel 36).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon esitas oma teatises „Euroopa roheline kokkulepe“³ uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) (edaspidi „kasvuhoonegaaside heide“) ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa rohelepe eesmärk on ka kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõju eest. Samal ajal peab see muudatus olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale. Komisjon teatas ka oma ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste saavutamine“⁴ asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamiseks, et rakendada paremini Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 191 lõikes 2 sätestatud põhimõtet „saastaja maksab“ ning kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus, et maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.
- (2) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe⁵ jõustus 2016. aasta novembris. Pariisi kliimakokkuleppe osalised leppisid kokkuleppe artiklis 2 kokku eesmärgis hoida üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2°C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning teha jõupingutusi, et temperatuuri tõus jääks alla 1,5°C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.

¹ ELT C, lk . [väljaannete talitus, palun lisage arvamuse number]

² ELT C, lk . [väljaannete talitus, palun lisage arvamuse number]

³ Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

⁴ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis „Heas seisundis planeet kõigi jaoks“ (COM(2021) 400).

⁵ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (3) Kliima- ja muude keskkonnaprobleemide lahendamine ning Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine on Euroopa roheline kokkuleppe keskmeks. Euroopa roheline kokkuleppe väärtus on üksnes kasvanud, võttes arvesse COVID-19 pandeemia väga tõsist mõju liidu kodanike tervisele ja majanduslikule heaolule.
- (4) Liit on võtnud kohustuse vähendada 2030. aastaks kogu majanduse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega, nagu on sätestatud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel esitatud teatises Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse ajakohastamise kohta⁶.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁷ on eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus sätestatud ka õiguses. Kõnealuse määrusega on kehtestatud ka liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.
- (6) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest temperatuuri tõusust 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi⁸, loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja tugevdada. Aruandes kinnitatakse, et äärmuslike ilmastikunähtuste tõenäosuse vähendamiseks tuleb kiiresti vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning et kliimamuutus peab piirduma üleilmse temperatuuri tõusuga 1,5 °C võrra.
- (7) Liit on edendanud ambitsioonikat kliimameetmete poliitikat ja loonud õigusraamistiku, et saavutada oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk. Seda eesmärki rakendavad õigusaktid on muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ,⁹ millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (edaspidi „ELi HKS“) ja tagatakse energiamahukate sektorite ja allsektorite kasvuhoonegaaside heite ühtlustatud hinnakujundus liidu tasandil, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842,¹⁰ millega kehtestatakse riiklikud eesmärgid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL)

---

⁶ Euroopa Liidu [Nõukogu](#) ST/14222/1/20/REV1.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁸ IPCC, 2018: Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [V. Masson-Delmotte, P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P. R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J. B. R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M. I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, ja T. Waterfield (toim.)].

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

2018/841,¹¹ millega nõutakse liikmesriikidelt maakasutusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite kompenseerimist.

- (8) Niikaua kui märkimisväärse osa liidu rahvusvaheliste partnerite poliitika ei too kaasa samaväärseid kliimaeesmärke, on olemas kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tekib siis, kui teatavate tööstussektorite või allsektorite ettevõtjad viivad kliimapoliitikaga seotud kulude tõttu tootmise üle teistesse riikidesse või kui import nendest riikidest asendab samaväärseid, kuid vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid. See võib viia nende koguheite suurenemiseni kogu maailmas, ohustades seega kasvuhoonegaaside heite vähendamist, mis on hädavajalik, kui maailm tahab hoida üleilmset keskmist temperatuuri tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.
- (9) Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi (edaspidi „CBAM“) algatus on osa paketist „Eesmärk 55“. See mehhanism on oluline osa ELi meetmepaketist, mille eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimanetraalne liit kooskõlas Pariisi kokkuleppega, tegeledes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, mis tuleneb liidu suurematest kliimaeesmärkidest.
- (10) Olemasolevad mehhanismid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevates sektorites või allsektorites on ELi HKS-i lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamine üleminekuperioodil ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 6 ja artiklis 10b sätestatud finantsmeetmed, millega hüvitatakse kasvuhoonegaaside heite kuludest tulenevad kaudsete heidete kulud, mis kantakse üle elektrihindadesse. Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames nõrgendab siiski hinnasignaali, mille süsteem annab seda saavatele käitistele võrreldes täieliku enampakkumisega, ning mõjutab seega stiimuleid investeerida täiendavasse heitkoguste vähendamisse.
- (11) CBAM-i eesmärk on asendada need olemasolevad mehhanismid, käsitledes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu erineval viisil, nimelt tagades impordi ja kodumaiste toodete puhul samaväärse CO₂ hinnastamise. Selleks et tagada järkjärguline üleminek praeguselt lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise süsteemilt CBAM-ile, tuleks CBAM järk-järgult kasutusele võtta, samal ajal kui järkjärgult kaotatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine CBAM-iga hõlmatud sektorites. Tasuta eraldatud ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute ja CBAM-i kombineeritud ja ajutine kohaldamine ei tohiks mingil juhul kaasa tuua liidu kaupade soodsamat kohtlemist võrreldes liidu tolliterritooriumile imporditud kaupadega.
- (12) Kuigi CBAM-i eesmärk on vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, soodustaks käesolev määrus ka kasvuhoonegaaside heite seisukohast tõhusamate tehnoloogiate kasutamist kolmandate riikide tootjate poolt, et vähendada heidet toodanguühiku kohta.
- (13) Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise vahendina peaks CBAM tagama, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse õigusraamistikku, milles kasutatakse CO₂ kulusid, mis on samaväärsed nendega, mida muidu oleks kantud ELi HKS-i raames. CBAM on kliimameede, mis

---

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

peaks ära hoidma kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu ja toetama liidu suuremaid püüdlusi kliimamuutuste leevendamisel, tagades samal ajal vastavuse WTO nõuetele.

- (14) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes, välja arvatud juhul, kui nende tootmine on juba hõlmatud ELi HKSiga, mida kohaldatakse kolmandate riikide või territooriumide suhtes, või CO₂ hinnastamise süsteemiga, mis on täielikult seotud ELi HKSiga.
- (15) Selleks et jätta CBAMist välja kolmandad riigid või territooriumid, mis on ELi HKS-i täielikult integreeritud või sellega seotud, tulevaste lepingute korral, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte II lisa esitatud riikide loetelu muutmiseks. Vastasel juhul tuleks need kolmandad riigid või territooriumid II lisa loetelust välja jätta ja nende suhtes tuleks kohaldada CBAM-i, mille kohaselt nad tegelikult ei kehtesta liitu eksporditavatele kaupadele HKS-i hinda.
- (16) Käesolevat määrust tuleks kohaldada mandrilava ja majandusvööndi suhtes, mille liikmesriigid on deklareerinud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni¹² kohaselt, et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu avamererajatistes.
- (17) CBAM-iga reguleeritavad kasvuhoonegaaside heited peaksid vastama ELi HKS-i käsitleva direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud kasvuhoonegaaside heidetele, nimelt süsinikdioksiidi (edaspidi „CO₂“) heitele, samuti asjakohasel juhul dilämmastikoksiidi (edaspidi „N₂O“) ja perfluorosüsivesinike (edaspidi „PFCd“) heidetele. CBAM-i tuleks esialgu kohaldada kõnealuste kasvuhoonegaaside otseheidete suhtes, mis tekivad kaupade tootmisel kuni nende importimiseni liidu tolliterritooriumile, ning pärast üleminekuperioodi lõppu ja täiendavat hindamist ka kaudsete heidete suhtes, peegeldades ELi HKS-i kohaldamisala.
- (18) ELi HKS-i ja CBAM-i on ühine eesmärk määrata samades sektorites ja kaupades sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste hinnad, kasutades selleks konkreetseid lubatud heitkoguse ühikuid või sertifikaate. Mõlemad süsteemid on oma olemuselt regulatiivsed ja neid õigustab vajadus vähendada kasvuhoonegaaside heidet kooskõlas liidus seatud keskkonnaeesmärgiga.
- (19) Kuigi ELi HKS-i kehtestatakse selle kohaldamisalasse kuuluvatest tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite absoluutne ülempiir ja võimaldatakse lubatud heitkoguse ühikute kaubeldavust (nn piiramise ja kauplemise süsteem), ei tohiks CBAM-iga kehtestada impordile koguselisi piiranguid, et tagada, et kaubavooge ei piirata. Kuigi ELi HKS-i kohaldatakse liidus asuvate käitiste suhtes, tuleks CBAM-i kohaldada teatavate liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes.
- (20) CBAM-i süsteemil on võrreldes ELi HKS-i mõned erijooned, sealhulgas CBAM-i sertifikaatide hinna arvutamise, sertifikaatidega kauplemise võimaluste ja nende kehtivusaja osas. Need on tingitud vajadusest säilitada CBAM-i kui kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise meetme tõhusus aja jooksul ning tagada, et süsteemi haldamine ei oleks käitajatele kehtestatud kohustuste ja haldusressursside seisukohast ülemäära koormav, säilitades samal ajal käitajatele ELi HKS-i samaväärse paindlikkuse.

---

¹² Mereõiguse konventsioon, Montego Bay, 10. detsember 1982.

- (21) Selleks et säilitada tõhusus kasvuhoonegaaside heite ülekandumise meetmena, peab CBAM kajastama võimalikult täpselt ELi HKS-i hinda. Kui ELi HKS-i turul määratakse lubatud heitkoguse ühikute hind kindlaks enampakkumiste kaudu, siis CBAM-i sertifikaatide hind peaks mõistlikult kajastama selliste enampakkumiste hinda iga nädal arvutatud keskmiste hindade kaudu. Sellised iganädalased keskmised hinnad kajastavad võimalikult täpselt ELi HKS-i hinnakõikumisi ja tagavad importijatele mõistliku marginaali, et kasutada ära ELi HKS-i hinnamuutusi, tagades samal ajal, et süsteem jääb haldusasutuste jaoks hallatavaks.
- (22) ELi HKS-i raames eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute koguarv (edaspidi „ülemäär“) määrab kindlaks lubatud heitkoguse ühikute pakkumise ja annab kindluse kasvuhoonegaaside maksimaalse heite kohta. CO₂ hind määratakse kindlaks turu pakkumise ja nõudluse põhjal. Hinnastiimuli olemasoluks on vaja nappust. Kuna importijatele kättesaadavate CBAM-i sertifikaatide arvule ei ole võimalik ülempiiri kehtestada, võib juhul, kui importijatel on võimalik CBAM-i sertifikaate edasi kanda ja nendega kaubelda, tekkida olukord, kus CBAM-i sertifikaatide hind ei kajasta enam hinna muutumist ELi HKS-is. See nõrgendaks motivatsiooni vähendada CO₂ heidet kodumaiste ja imporditud kaupade vahel, soodustades kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja kahjustades CBAM-i üldist kliimaeesmärki. Samuti võib see põhjustada eri riikide käitajate jaoks erinevaid hindu. Seetõttu on CBAM-i sertifikaatidega kauplemise ja nende ülekandmise võimaluste piiramine põhjendatud vajadusega vältida CBAM-i tõhususe ja kliimaeesmärgi kahjustamist ning tagada eri riikidest pärit käitajate võrdne kohtlemine. Selleks et importijatel säiliks võimalus kulusid optimeerida, tuleks käesoleva määrusega ette näha süsteem, mille kohaselt ametiasutused saavad importijatelt tagasi osta teatava koguse üleliigseid sertifikaate. Selline summa kehtestatakse tasemel, mis jätab importijatele piisava varu, et suurendada kulusid sertifikaatide kehtivusaja jooksul, säilitades samal ajal hindade ülekanduva mõju, tagades meetme keskkonnanäesmärgi säilimise.
- (23) Arvestades, et CBAM kehtib kaupade impordi suhtes liidu tolliterritooriumile, mitte käitiste suhtes, tuleks CBAM-i korras teha ka teatavaid kohandusi ja lihtsustusi. Üks neist lihtsustustest peaks seisnema deklareerimissüsteemis, kus importijad peaksid teatama asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupades sisalduva kasvuhoonegaaside tõendatud koguheite. Samuti tuleks kohaldada erinevat ajastust võrreldes ELi HKS-i nõuete täitmise tsükliga, et vältida võimalikke kitsaskohti, mis tulenevad akrediteeritud tõendajate kohustustest käesoleva määruse ja ELi HKS-i alusel.
- (24) Sanktsioonide osas peaksid liikmesriigid kohaldama trahve käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende rakendamise. Nende trahvide summa peaks olema sama suur kui trahvidel, mida praegu kohaldatakse liidus ELi HKS-i rikkumise korral vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõigetele 3 ja 4.
- (25) Kuigi ELi HKS-i kohaldatakse teatavate tootmisprotsesside ja tegevuste suhtes, peaks CBAM keskenduma vastavale kaupade impordile. See nõuab imporditud kaupade selget identifitseerimist nende klassifitseerimise teel kombineeritud nomenklatuuris¹³ (edaspidi „CN“) ja nende seostamist sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkogustega.
- (26) CBAM-iga hõlmatud tooted peaksid kajastama ELi HKS-iga hõlmatud tegevusi, kuna see süsteem põhineb direktiivi 2003/87/EÜ keskkonnanäesmärgiga seotud

¹³ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel ning on liidu kõige terviklikum kasvuhoonegaaside heite reguleerimise süsteem.

- (27) Kui CBAMi jaoks kehtestatakse toodete ulatus, mis kajastab ELi HKSiga hõlmatud tegevusi, aitaks see ka tagada, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse korda, mis ei ole ebasoodsam kui see, mida kohaldatakse omamaise päritoluga samasuguste toodete suhtes.
- (28) Kuigi CBAMi lõppeesmärk on hõlmata võimalikult palju tooteid, oleks mõistlik alustada valitud sektoritest, kus on suhteliselt homogeenised tooted ja kus esineb kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga liidu sektorid on loetletud komisjoni delegeeritud otsuses 2019/708¹⁴.
- (29) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad kaubad tuleks valida pärast nende asjakohasuse hoolikat analüüsi kumuleeritud kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu seisukohast vastavates ELi HKS-i sektorites, piirates samal ajal keerukust ja halduskoormust. Eelkõige tuleks tegeliku valiku puhul võtta arvesse ELi HKSiga hõlmatud põhimaterjale ja -tooteid eesmärgiga tagada, et energiamahukate toodete import liitu oleks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂ hinnastamise seisukohast ELi toodetega võrdsel alusel, ning vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. Muud asjakohased valiku kitsendamise kriteeriumid peaksid olema järgmised: esiteks sektorite olulisus heitkoguste seisukohast, nimelt kas sektor on kokkuvõttes üks suurimaid kasvuhoonegaaside heite tekitajaid; teiseks sektori avatus märkimisväärsele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohule, nagu on määratletud vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ; kolmandaks vajadus tasakaalustada kasvuhoonegaaside heite ulatuslikku katvust, piirates samas keerukust ja halduskoormust.
- (30) Esimese kriteeriumi kasutamine võimaldab loetleda kumuleeritud heitkoguste alusel järgmised tööstussektorid: raud ja teras, rafineerimistehased, tsement, orgaanilised põhikemikaalid ja väetised.
- (31) Komisjoni delegeeritud otsuses (EL) 2019/708 loetletud teatavaid sektoreid ei tuleks praeguses etapis siiski nende eripära tõttu käesolevas määruses käsitleda.
- (32) Eelkõige ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse orgaanilised kemikaalid tehniliste piirangute tõttu, mis ei võimalda selgelt määratleda imporditud kaupade sisalduvaid heitkoguseid. Nende kaupade puhul on ELi HKS-i raames kohaldatav võrdlusalus põhiparameeter, mis ei võimalda üksikute imporditud kaupade sisalduvate heitkoguste üheselt mõistetavat eraldamist. Sihipärasem eraldamine orgaanilistele kemikaalidele nõuab rohkem andmeid ja analüüsi.
- (33) Sarnaseid tehnilised piirangud kehtivad ka rafineerimistoodete suhtes, mille puhul ei ole võimalik kasvuhoonegaaside heidet ühemõtteliselt omistada üksikutele väljundtoodetele. Samal ajal ei ole ELi HKS-i asjaomane võrdlusalus otseselt seotud konkreetsete toodetega, nagu bensiin, diislikütus või petrol, vaid rafineerimistehaste kogutoodanguga.
- (34) Alumiiniumist tooted aga tuleks kanda CBAMi, kuna nende puhul esineb väga suur kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Lisaks on nad mitmetes tööstuslikes

---

¹⁴ Komisjoni 15. veebruari 2019. aasta delegeeritud otsus (EL) 2019/708, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses selliste sektorite ja allsektorite kindlaksmääramisega ajavahemikuks 2021–2030, mida peetakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest ohustatuks (ELT L 120, 8.5.2019, lk 2).

rakendustes terasetoodetega omaduste poolest otseses konkurentsivõitluses tulenevalt terasetoodetega väga sarnastest omadustest. Alumiiniumi lisamine on samuti asjakohane, kuna CBAMi kohaldamisala võib tulevikus laiendada ka kaudsetele heidetele.

- (35) Samamoodi tuleks toruliitmikud lisada CBAMi kohaldamisalasse, hoolimata nende väikestest sisalduvatest heitkogustest, kuna nende väljajätmine suurendaks tõenäosust hoida kõrvale terasetoodete lisamisest CBAMi, muutes järgmise etapi toodetega kauplemise struktuuri.
- (36) Seevastu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada teatavate toodete suhtes, mille tootmisel ei teki olulist heidet, näiteks malmi ja terase jäätmed (CN-koodi 7204 all), ferrosulamid (CN-koodi 7202 all) ja teatavad väetised (CN-koodi 3105 60 00 all).
- (37) Elektrienergia import tuleks lisada käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuna see sektor tekitab 30 % liidu kasvuhoonegaaside koguheitest. Liidu tõhustatud kliimaeesmärgid suurendaksid CO₂ kulude erinevust elektritootmise vahel liidus ja väljaspool liitu. See suurenemine koos edusammudega liidu elektrivõrgu ühendamisel naaberriikide elektrivõrguga suurendaks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu suurenenud elektriimpordi tõttu, millest märkimisväärse osa toodavad söeküttega töötavad elektrijaamad.
- (38) Kuna käesoleva määrusega hõlmatud kaupade importijad ei peaks täitma oma käesoleva määruse kohaseid CBAMi kohustusi impordi ajal, tuleks kohaldada konkreetseid haldusmeetmeid, et tagada kohustuste täitmine hilisemas etapis. Seepärast peaks importijatel olema õigus importida CBAMi tooteid alles pärast seda, kui nad on saanud loa pädevatelt asutustelt, kes vastutavad käesoleva määruse kohaldamise eest.
- (39) CBAM peaks põhinema deklaratiivsel süsteemil, mille puhul kinnitatud deklarant, kes võib esindada rohkem kui üht importijat, esitab igal aastal deklaratsiooni liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade sisalduvate heitkoguste kohta ja tagastab kõnealustele deklareeritud heitkogustele vastava arvu CBAMi sertifikaate.
- (40) Kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt nende heitkoguste eest teistes jurisdiktsioonides juba makstud CO₂ hinnale.
- (41) Sisalduvaid deklareeritud heitkoguseid peaks tõendama isik, kelle on akrediteerinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008¹⁵ artikli 4 lõike 1 või komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067¹⁶ kohaselt määratud riiklik akrediteerimisasutus.
- (42) Süsteem peaks võimaldama kolmandate riikide tootmiskäitiste käitajatel registreerida end keskandmebaasis ja teha kaupade tootmisel tekkinud tõendatud sisalduvad kasvuhoonegaaside heitkogused kättesaadavaks kinnitatud deklarantidele. Käitajal peaks olema võimalik otsustada, et tema nime, aadressi ja kontaktandmeid ei tehta keskandmebaasis üldsusele kättesaadavaks.

---

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

¹⁶ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94).

- (43) CBAMi sertifikaadid erinevad ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikutest, mille oluline tunnus on igapäevane enampakkumine. Vajadus kehtestada selge hind CBAMi sertifikaatidele muudab igapäevase avaldamise käitajate jaoks ülemäära koormavaks ja segadust tekitavaks, kuna igapäevased hinnad võivad avaldamisel aeguda. Seega kajastaks iganädalane CBAMi hindade avaldamine täpselt ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute hinnasuundumust ja aitaks saavutada sama kliimaeesmärki. Seepärast tuleks CBAMi sertifikaatide hinna arvutamise aluseks võtta pikem ajavahemik (nädal) kui ELi HKS-i kehtestatud ajavahemik (päev). Komisjonile tuleks teha ülesandeks arvutada ja avaldada kõnealune keskmine hind.
- (44) Selleks et võimaldada kinnitatud deklarantidel paindlikult täita oma CBAMi kohustusi ja saada kasu ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute hinna kõikumisest, peaksid CBAMi sertifikaadid kehtima kaks aastat alates ostmise kuupäevast. Kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud müüa üleliigselt ostetud sertifikaadid edasi riiklikule asutusele. Kinnitatud deklarant peaks aasta jooksul koguma tagastamise ajal nõutavad sertifikaadid, mille künnised kehtestatakse iga kvartali lõpus.
- (45) Elektri kui toote füüsikalised omadused, eelkõige asjaolu, et elektronide tegelikku vooluhulka ei ole võimalik jälgida, õigustavad CBAMi veidi teistsugust ülesehitust. Standardmeetodina tuleks kasutada vaikeväärtusi ja kinnitatud deklarantidel peaks olema võimalik taotleda oma CBAMi kohustuste arvutamist tegelike heitkoguste põhjal. Elektri kaubandus erineb muude kaupadega kauplemisest eelkõige seetõttu, et sellega kaubeldakse omavahel ühendatud elektrivõrkude kaudu, kasutades elektribörse ja konkreetseid kauplemisvorme. Turgude liitmine on tihedalt reguleeritud elektri kaubanduse vorm, mis võimaldab liita ostu- ja müügipakkumisi kogu liidus.
- (46) Selleks et vältida kõrvalehoidmise ohtu ning parandada elektri impordist ja selle kaupades kasutamisest tuleneva tegeliku CO₂ heite jälgitavust, peaks tegelike heitkoguste arvutamine olema lubatud üksnes rangete tingimuste alusel. Eelkõige peaks olema vaja näidata, et määratud ülekandevõimsus on kindlalt registreeritud ning et on olemas otsene lepinguline suhe ostja ja taastuvelektri tootja vahel või ostja ja sellise elektritootja vahel, kelle heitkogused on vaikeväärtusest väiksemad. .
- (47) Energiaühenduse asutamislepingu¹⁷ osalised või põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduspiirkondi hõlmavate assotsieerimislepingute osalised peavad järgima CO₂ heite vähendamise protsesse, mille tulemuseks peaks lõpuks olema ELi HKS-i sarnaste või võrdväärsete CO₂ hinnastamise mehhanismide vastuvõtmine või nende osalemine ELi HKS-i.
- (48) Kolmandate riikide integreerimine liidu elektriturule annab neile riikidele olulise stiimuli kiirendada üleminekut suure taastuvenergia osakaaluga energiasüsteemidele. Komisjoni määruses (EL) 2015/1222¹⁸ sätestatud elektriturgude liitmine võimaldab kolmandatel riikidel paremini integreerida taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrit elektriturule, vahetada sellist elektrit tõhusalt laiemas piirkonnas, tasakaalustada pakkumist ja nõudlust suurema liidu turuga ning vähendada oma elektritootmise CO₂-mahukust. Kolmandate riikide integreerimine liidu elektriturule aitab samuti kaasa elektrienergiaga varustamise kindlusele nendes riikides ja naaberliikmesriikides.

¹⁷ Nõukogu 29. mai 2006. aasta otsus 2006/500/EÜ energiaühenduse lepingu sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse poolt (ELT L 198, 20.7.2006, lk 15).

¹⁸ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

- (49) Kui kolmandad riigid ühendatakse tihedalt liidu elektrituruga turgude liitmise kaudu, tuleks leida tehnilised lahendused, et tagada CBAMi kohaldamine sellistest riikidest liidu tolliterritooriumile eksporditava elektrienergia suhtes. Kui tehnilisi lahendusi ei ole võimalik leida, peaksid liidetud turul osalevad kolmandad riigid saama kasu CBAMist tulenevast ajaliselt piiratud vabastusest kuni maksimaalselt 2030. aastani üksnes seoses elektrienergia ekspordiga, eeldusel et teatavad tingimused on täidetud. Samas peaksid need kolmandad riigid välja töötama töökava ja võtma kohustuse rakendada CO₂ hinnastamise mehhanismi, millega nähakse ette samaväärne hind nagu ELi HKSiga, ning võtma kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, [samuti?] kohanduma liidu õigusaktidega keskkonna, kliima, konkurentsi ja energia valdkonnas. See erand tuleks tühistada, kui on põhjust arvata, et asjaomane riik ei täida oma kohustusi või ei ole 2030. aastaks vastu võtnud ELi HKSiga samaväärset HKS-i.
- (50) Aastatel 2023–2025 tuleks kohaldada üleminekuperioodi. Kohaldada tuleks ilma finantskohandusteta CBAMi, et hõlbustada mehhanismi sujuvat kasutuselevõttu, vähendades seega kaubandust kahjustava mõju ohtu. Deklarandid peaksid esitama kord kvartalis andmed üleminekuperioodil imporditud kaupade tegelike sisalduvate heitkoguste kohta, kirjeldades üksikasjalikult otseseid ja kaudseid heiteid ning välismaal makstud CO₂ hinda.
- (51) CBAMi nõuetekohase toimimise hõlbustamiseks ja tagamiseks peaks komisjon toetama käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavaid pädevaid asutusi nende kohustuste täitmisel.
- (52) Komisjon peaks hindama käesoleva määruse kohaldamist enne üleminekuperioodi lõppu ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Komisjoni aruandes tuleks eelkõige keskenduda võimalustele tõhustada kliimameetmeid, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalse liidu eesmärk. Komisjon peaks selle hindamise osana algatama sellise teabe kogumise, mis on vajalik kohaldamisala võimalikuks laiendamiseks kaudsetele heidetele ning muudele kaupadele ja teenustele, mille puhul esineb kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht, ning keskkonnajalajälje leidmise meetoditel põhinevate sisalduva heitkoguse arvutamise meetodite väljatöötamiseks¹⁹.
- (53) Eespool toodud arvesse võttes tuleks jätkata dialoogi kolmandate riikidega ning luua võimalused koostööks ja lahendusteks, mis võiksid olla aluseks konkreetsetele valikutele, mis tehakse meetme ülesehituse üksikasjade kohta selle rakendamise ajal, eelkõige üleminekuperioodil.
- (54) Komisjon peaks püüdma erapooletult ja kooskõlas ELi rahvusvaheliste kohustustega teha koostööd kolmandate riikidega, kelle ELi suunduvat ekspordi käesolev määrus mõjutab, et uurida võimalusi dialoogiks ja koostööks seoses käesolevas määruses ja sellega seotud rakendusaktides sätestatud mehhanismi konkreetsete elementide rakendamisega. Samuti tuleks uurida võimalusi lepingute sõlmimiseks, et võtta arvesse nende CO₂ heite maksustamise mehhanismi.
- (55) Kuna CBAMi eesmärk on soodustada puhtamaid tootmisprotsesse, on EL valmis tegema koostööd madala ja keskmise sissetulekuga riikidega, et vähendada nende töötleva tööstuse CO₂ heidet. Lisaks peaks liit toetama vähem arenenud riike vajaliku

---

¹⁹ Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olulusingi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

tehnilise abiga, et hõlbustada nende kohanemist käesoleva määrusega kehtestatud uute kohustustega.

- (56) Käesoleva määruse sätted ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679²⁰ ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725²¹ kohaldamist.
- (57) Tõhususe huvides tuleks kohaldada nõukogu määruse (EÜ) nr 515/97²² sätteid.
- (58) Et vältida käesoleva määruse sätetest kõrvalehoidmist, tuleks komisjonile delegeerida ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitused võtta vastu õigusakte I lisas sätestatud kaupade loetelu täiendamiseks.
- (59) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²³ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (60) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁴.
- (61) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ning asjakohasel juhul haldus- ja rahalisi karistusi.

---

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

²² Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1).

²³ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

I peatükk

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (edaspidi „CBAM“) I lisa osutatud kaupade sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste käsitlemiseks nende importimisel liidu tolliterritooriumile, et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu.
2. CBAM täiendab direktiiviga 2003/87/EÜ kehtestatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, kohaldades samaväärseid eeskirju artiklis 2 osutatud kaupade liidu tolliterritooriumile importimise suhtes.
3. Mehhanismist saab järk-järgult alternatiiv direktiivi 2003/87/EÜ alusel kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks loodud mehhanismidele, eelkõige lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisele vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 10a.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisa loetletud kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes, kui need kaubad või nendest kaupadest saadud töödeldud tooted, mis on saadud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013²⁵ artiklis 256 osutatud seestöötlemise protseduuri tulemusena, imporditakse liidu tolliterritooriumile.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse lõikes 1 osutatud kaupade suhtes, kui need tuuakse liikmesriigi mandrilavale või majandusvööndisse.
3. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata käesolevat määrust II lisa A jaos loetletud riikidest ja territooriumidelt pärit kaupade suhtes.
4. Imporditud kaubad loetakse kolmandatest riikidest pärinevateks vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 59 määratletud mittesooduspäritolu reeglile.
5. Riigid ja territooriumid loetletakse II lisa A jaos, kui on täidetud kõik järgmised tingimused: :
  - a) kõnealuse riigi või territooriumi suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt kehtestatud ELi HKS-i või kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi ja liidu vahel on sõlmitud leping, mis ühendab täielikult ELi HKS-i kolmanda riigi või territooriumi heitkogustega kauplemise süsteemiga;
  - b) hind, mida makstakse riigis, kust kaubad pärinevad, nõutakse nendelt kaupadelt tegelikult sisse, ilma et sellele tehtaks muid soodustusi peale nende, mida kohaldatakse ka ELi HKS-is.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et määrata kindlaks tingimused CBAMi kohaldamiseks lõikes 2 osutatud kaupade suhtes. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
7. Kui kolmandal riigil või territooriumil on elektriturg, mis on turgude liitmise teel integreeritud liidu elektrienergia siseturuga, ning ei ole olnud võimalik leida tehnilist lahendust CBAMi kohaldamiseks kõnealusest kolmandast riigist või kolmandalt territooriumilt liitu imporditava elektrienergia suhtes, vabastatakse selline elektrienergia import kõnealusest riigist või kõnealuselt territooriumilt CBAMi kohaldamisest, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
  - a) kolmas riik või territoorium on sõlminud liiduga lepingu, milles sätestatakse kohustus kohaldada liidu õigust elektrienergia valdkonnas, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist käsitlevaid õigusakte, ning muid energia-, keskkonna- ja konkurentsieeskirju;
  - b) kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi siseriikliku õigusega rakendatakse liidu elektriturgu käsitlevate õigusaktide peamisi sätteid, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist ja elektriturgude ühendamist käsitlevaid sätteid;
  - c) kolmas riik või territoorium on esitanud komisjonile tegevuskava, mis sisaldab punktides d ja e sätestatud tingimuste täitmiseks vajalike meetmete vastuvõtmise ajakava;
  - d) kolmas riik või territoorium on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning on vastavalt ametlikult sõnastanud ja vajaduse korral edastanud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele sajandi keskpaigani ulatuva vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu strateegia, mis on selle eesmärgiga kooskõlas, ning on seda kohustust oma siseriiklikes õigusaktides rakendanud;
  - e) kolmas riik või territoorium on punkti c kohase tegevuskava rakendamisel teinud märkimisväärseid edusamme kliimameetmete valdkonna siseriiklike õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimisel kõnealuse tegevuskava alusel, sealhulgas CO₂ heite maksustamise suunas liiduga samaväärsel tasemel vähemalt seoses elektrienergia tootmisega. ELi HKSiga samaväärse hinnaga heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine elektri puhul viiakse lõpule 1. jaanuariks 2030;
  - f) kolmas riik või territoorium on kehtestanud tõhusad süsteemid, et hoida ära elektrienergia kaudne import liitu muudest kolmandatest riikidest, mis ei vasta punktides a–e sätestatud nõuetele.
8. Lõike 7 punktides a–f sätestatud tingimustele vastav kolmas riik või territoorium loetletakse käesoleva määruse II lisa B jaos ning ta esitab lõike 7 punktide a–f kohaste tingimuste täitmise kohta kaks aruannet, ühe enne 1. juulit 2025 ja teise enne 1. juulit 2029. Komisjon hindab 31. detsembriks 2025 ja 31. detsembriks 2029, eelkõige lõike 7 punkti c kohase tegevuskava ning kolmandalt riigilt või territooriumilt saadud aruannete alusel, kas kõnealune kolmas riik või territoorium täidab jätkuvalt lõikes 7 sätestatud tingimusi.
9. Käesoleva määruse II lisa B jaos loetletud kolmas riik või territoorium jäetakse kõnealusest loetelust välja:
  - a) kui komisjonil on põhjust arvata, et riik või territoorium ei ole teinud piisavaid edusamme mõne lõike 7 punktides a–f loetletud nõude täitmiseks, või kui riik

või territoorium on võtnud meetmeid, mis ei ole kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnaalastes õigusaktides sätestatud eesmärkidega;

- b) kui kolmas riik või territoorium on võtnud meetmeid, mis on vastuolus tema CO₂ heite vähendamise eesmärkidega, näiteks riikliku toetuse andmine sellise uue tootmisvõimsuse loomiseks, mis tekitab rohkem kui 550 g fossiilkütusest pärinevat CO₂ ühe kWh elektri kohta.
10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada nõuded ja menetlused riikidele või territooriumidele, mis on II lisa B jaos esitatud loetelust välja jäetud, et tagada käesoleva määruse kohaldamine nende territooriumil seoses elektrienergiaga. Kui sellistel juhtudel ei ole turgude liitmine käesoleva määruse kohaldamisega kooskõlas, võib komisjon otsustada jätta kolmandad riigid või territooriumid liidu turgude liitmisest välja ning nõuda võimsuse otsesest jaotamist liidu ja kolmanda riigi piiril, et saaks kohaldada CBAMi.
11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte II lisa A või B jaos esitatud loetelude muutmiseks, sõltuvalt sellest, kas lõigetes 5, 7 või 9 sätestatud tingimused on täidetud.
12. Liit võib sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, et võtta artikli 9 kohaldamisel arvesse nende riikide CO₂ heite maksustamise mehhanisme.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „kaup“ – 1. lisa loetletud kaup;
- (2) „kasvuhoonegaasid“ – kasvuhoonegaasid, nagu on määratletud I lisa seoses iga kõnealuses lisa loetletud kaubaga;
- (3) „heitkogus“ – kaupade tootmisest pärinevate kasvuhoonegaaside heide atmosfääri;
- (4) „import“ – määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 201 sätestatud vabasse ringlusse lubamine;
- (5) „ELi HKS“ – ELi heitkogustega kauplemise süsteem seoses direktiivi 2003/87/EÜ I lisa loetletud tegevusaladega, välja arvatud lennutegevus;
- (6) „kolmas riik“ – väljaspool liidu tolliterritooriumi asuv riik või territoorium;
- (7) „mandrilava“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis määratletud mandrilava;
- (8) „majandusvöönd“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis määratletud majandusvöönd, mille liikmesriik on selle konventsiooni kohaselt kuulutanud majandusvööndiks;
- (9) „turgude liitmine“ – ülekandevõimsuse jaotamine liidu süsteemi kaudu, mis sobitab samaaegselt korraldusi ja jaotab piirkonnaülest võimsust, nagu on sätestatud komisjoni määruses (EL) 2015/1222;
- (10) „võimsuse otsene jaotamine“ – elektrienergiaga kauplemisest eraldatud piiriülese ülekandevõimsuse jaotamine;
- (11) „pädev asutus“ – käesoleva määruse artikli 11 kohaselt iga liikmesriigi määratud asutus;

- (12) „toll“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 lõikes 1 määratletud liikmesriikide tolliasutused;
- (13) „deklarant“ – isik, kes esitab vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni enda nimel, või isik, kelle nimel selline deklaratsioon esitatakse kooskõlas määrusega (EL) nr 952/2013;
- (14) „isik“ – füüsiline isik, juriidiline isik ja mis tahes isikute ühendus, mis ei ole juriidiline isik, kuid mis saab liidu või siseriikliku õiguse kohaselt teha õigustoiminguid;
- (15) „otseheited“ – selliste kaupade tootmisprotsessidest tulenevad heited, mille üle tootjal on otsene kontroll;
- (16) „sisalduvad heitkogused“ – kaupade tootmise käigus tekkivad otseheited, mis arvutatakse III lisas sätestatud meetodite kohaselt;
- (17) „CO₂ ekvivalenttonn“ – üks tonn süsinikdioksiidi (CO₂) või CO₂, diämmastikoksiidi ja perfluorosüsivesinikke, nagu on viidatud I lisas loetletud kaupade puhul;
- (18) „CBAMi sertifikaat“ – elektrooniline sertifikaat, mis vastab ühele tonnile kaupade sisalduvatele heitkogustele;
- (19) „tagastamine“ – CBAMi sertifikaatide tasaarveldamine imporditud kauba sisalduvate deklareeritud heitkogustega;
- (20) „tootmisprotsessid“ – keemilised ja füüsikalised protsessid, mis viiakse läbi kaupade tootmiseks käitises;
- (21) „vaikeväärtus“ – väärtus, mis arvutatakse või saadakse teisestest andmetest, mis näitavad kaupade sisalduvaid heitkoguseid;
- (22) „tegelik heide“ – heide, mis on arvutatud kaupade tootmisprotsesside esmaste andmete põhjal;
- (23) „CO₂ hind“ – rahasumma, mida makstakse kolmandas riigis kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi alusel maksu või lubatud heitkoguse ühikute kujul, arvatuna sellise meetmega hõlmatud ja kaupade tootmise käigus vabanevate kasvuhoonegaaside põhjal;
- (24) „käitis“ – paikne tehniline üksus, kus toimub tootmisprotsess;
- (25) „käitaja“ – isik, kes käitab või kontrollib käitist kolmandas riigis;
- (26) „riiklik akrediteerimisasutus“ – riiklik akrediteerimisasutus, mille iga liikmesriik on määranud vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 4 lõikele 1;
- (27) „ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühik“ – direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis a osutatud lubatud heitkoguse ühik seoses kõnealuse direktiivi I lisas loetletud tegevusaladega, välja arvatud lennutegevus;
- (28) „kaudsed heited“ – kaupade tootmisprotsesside käigus tarbitava elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel tekkivad heited.

II peatükk

Kinnitatud deklarantide kohustused ja õigused

Artikkel 4 *Kaupade import*

Kaupu impordib liidu tolliterritooriumile üksnes deklarant, kelle pädev asutus on kinnitanud vastavalt artiklile 17 (edaspidi „kinnitatud deklarant“).

Artikkel 5 *Kinnituse taotlemine*

1. Enne artiklis 2 osutatud kauba importi taotleb iga deklarant oma asukohajärgselt pädevalt asutuselt kinnitust nende kaupade importimiseks liidu tolliterritooriumile.
2. Erandina lõikest 1, kui elektrienergia impordiks mõeldud ülekandevõimsust jaotatakse võimsuse otsese jaotamise teel, käsitatakse isikut, kellele on jaotatud võimsus impordiks ja kes määrab selle impordiks mõeldud võimsuse, käesoleva määruse kohaldamisel kinnitatud deklarandina liikmesriigis, kus isik elektrienergia impordi deklareerib. Importi tuleb mõõta piiri kohta ajavahemikel, mis ei ole pikemad kui üks tund, ning ekspordi või transiidi mahaarvamine sama tunni jooksul ei ole võimalik.
3. Kinnituse taotlus sisaldab järgmist teavet deklarandi kohta, kes peab olema asutatud liidus:
  - a) nimi, aadress ja kontaktandmed;
  - b) ettevõtjate registreerimis- ja identifitseerimisnumber (edaspidi „EORI-number“) vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 9;
  - c) peamine majandustegevus liidus;
  - d) deklarandi asukohaliikmesriigi maksuhalduri tõend selle kohta, et deklarandi suhtes ei ole riiklike maksuvõlgade täitmata sissenõudekorraldust;
  - e) kirjalik kinnitus selle kohta, et deklarant ei ole taotluse esitamise aastale eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud tollialaste õigusaktide, maksustamiseskirjade ja turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade raske ega korduva rikkumisega, sealhulgas asjaolu kohta, et ta ei ole toime pannud oma majandustegevusega seotud raskeid kuritegusid;
  - f) teave, mis näitab, et deklarandil on käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks vajalik finants- ja tegevussuutlikkus, ning, kui pädev asutus otsustab riskianalüüsi alusel seda nõuda, siis nimetatud teavet tõendavad dokumendid, nagu viimase kolme lõpetatud majandusaasta kasumiaruanne ja bilanss;
  - g) liidu tolliterritooriumile imporditud kauba hinnanguline rahaline väärtus ja maht kaubaliikide kaupa kalendriaastal, mille jooksul taotlus esitati, ja järgmisel kalendriaastal;
  - h) vajaduse korral nende isikute nimed ja kontaktandmed, kelle nimel deklarant tegutseb.
4. Taotleja võib igal ajal oma taotluse tagasi võtta.

5. Kinnitatud deklarant teavitab pädevat asutust viivitamata kõigist lõikes 3 esitatud teabes pärast otsuse tegemist toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada artikli 17 kohaselt tehtud otsust või artikli 17 kohaselt antud kinnituse sisu.
6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse taotluse standardvormi, tähtaegu ja menetlust, mida pädev asutus peab järgima lõike 1 kohaste kinnituse taotluste menetlemisel, ning eeskirju, mille alusel pädev asutus elektri impordiga seotud deklarante identifitseerib. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6
CBAMi deklaratsioon

1. Iga aasta 31. maiks esitab iga kinnitatud deklarant pädevale asutusele deklaratsioonile eelneva kalendriaasta kohta deklaratsiooni (edaspidi „CBAMi deklaratsioon“).
2. CBAMi deklaratsioon sisaldab järgmisi andmeid:
  - a) deklareerimisele eelnenud kalendriaasta jooksul imporditud iga kaubaliigi üldkogus, väljendatuna elektri puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides;
  - b) sisalduvate heitkoguste kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides elektri megavatt-tunni kohta või CO₂ ekvivalenttonnides muude kaupade tonni kohta, arvatuna vastavalt artiklile 7;
  - c) selliste CBAMi sertifikaatide koguarv, mis vastavad kogu sisalduvale heitkogusele ning mis tuleb tagastada pärast vähendust, mis tuleneb päritoluriigis artikli 9 kohaselt makstud CO₂ hinnast, ja kohandust, mis on vajalik selleks, et teha kindlaks, millises ulatuses eraldatakse ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikuid tasuta vastavalt artiklile 31.
3. Kui imporditud kaup on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 256 osutatud seestöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toode, esitab kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis käesoleva määruse I lisas loetletud seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba sisalduvate heitkoguste kogunäitaja, isegi kui töödeldud toodet ei ole kõnealuses lisas loetletud.
4. Kui imporditud kaup on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 259 osutatud välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toode, esitab kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis üksnes väljaspool liidu tolliterritooriumi toimunud töötlemistoimingu heited, tingimusel et töödeldud toode on loetletud käesoleva määruse I lisas.
5. Kui imporditud kaup on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 203 osutatud tagasitoodud kaup, esitab kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis eraldi „nullheite“ sisalduvate heitkoguste kogunäitaja kohta, mis vastab kõnealusele kaubale.
6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte lõike 2 punktis c sätestatud CBAMi deklaratsiooni standardvormi ja esitamise korra ning CBAMi sertifikaatide tagastamise korra kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7
Sisalduvate heitkoguste arvutamine

1. Kaupade sisalduvad heitkogused arvutatakse III lisa sätestatud meetodite kohaselt.
2. Muude kaupade kui elektri sisalduvad heitkogused määratakse kindlaks tegelike heitkoguste põhjal III lisa punktides 2 ja 3 sätestatud meetodite kohaselt. Kui tegelikke heitkoguseid ei ole võimalik nõuetekohaselt kindlaks määrata, määratakse sisalduvad heitkogused kindlaks vaikeväärtuste alusel vastavalt III lisa punktis 4.1 sätestatud meetoditele.
3. Imporditud elektri sisalduvad heitkogused määratakse kindlaks vaikeväärtuste alusel vastavalt III lisa punktis 4.2 sätestatud meetodile, välja arvatud juhul, kui kinnitatud deklarant otsustab määrata sisalduvad heitkogused kindlaks tegelike heitkoguste põhjal vastavalt kõnealuse lisa punktile 5.
4. Kinnitatud deklarant peab arvestust andmete üle, mis on vajalikud sisalduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt IV lisa sätestatud nõuetele. Need andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendajad saaksid tõendada sisalduvaid heitkoguseid vastavalt artiklile 8 ja V lisale ning et pädev asutus saaks läbi vaadata CBAMi deklaratsiooni vastavalt artikli 19 lõikele 1.
5. Kinnitatud deklarant säilitab lõikes 4 osutatud andmed, sealhulgas tõendaja aruande, kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.
6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad III lisa sätestatud arvutusmeetodite elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitispõhiste tegelike heitkoguste väärtuste ja vaikeväärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Vajaduse korral sätestatakse kõnealustes õigusaktides, et vaikeväärtusi saab konkreetsete alade, piirkondade või riikide puhul kohandada, et võtta arvesse konkreetseid objektiivseid tegureid, nagu geograafia, loodusvarad, turutingimused, peamised energiaallikad või tööstusprotsessid. Rakendusaktid tuginevad olemasolevatele õigusaktidele, mis käsitlevad direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitiste heitkoguste ja tegevust puudutavate andmete tõendamist, eelkõige rakendusmäärusele (EL) 2018/2067.
7. Käesoleva artikli lõikes 6 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 8
Sisalduvate heitkoguste tõendamine

1. Kinnitatud deklarant tagab, et artikli 6 kohaselt esitatud CBAMi deklaratsioonis deklareeritud sisalduvate heitkoguste kogunäitajat on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes V lisa sätestatud tõendamispõhimõtetele.
2. Kolmandas riigis registreeritud käitistes artikli 10 kohaselt toodetud kaupade sisalduvate heitkoguste puhul võib kinnitatud deklarant lõikes 1 osutatud kohustuse täitmiseks kasutada talle artikli 10 lõike 7 kohaselt avaldatud tõendatud teavet.
3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad lõikes 1 osutatud tõendamispõhimõtteid seoses võimalusega vabastada tõendaja kohustusest külastada käitist, kus toodetakse asjaomaseid kaupu, ning seoses kohustusega kehtestada

künnised, mille alusel otsustada, kas väärkajastamised või mittevastavused on olulised, ning seoses tõendamisaruaude jaoks vajalike tõendavate dokumentidega.

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9 *Päritoluriigis makstud CO₂ hind*

1. Kinnitatud deklarant võib oma CBAMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse päritoluriigis deklareeritud sisalduvate heitkoguste eest makstud CO₂ hinda.
2. Kinnitatud deklarant peab arvestust dokumentide üle, mille on sertifitseerinud sõltumatu isik ja millega näidatakse, et deklareeritud sisalduvate heitkoguste suhtes kohaldatakse CO₂ hinda kauba päritoluriigis, ning säilitab tõendid selle CO₂ hinnana tegelikult makstud summa kohta, mille suhtes ei oleks tulnud kohaldada ekspordisoodustust ega muud ekspordikompensatsiooni.
3. Kinnitatud deklarant säilitab lõikes 2 osutatud andmed kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.
4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse tagastamisele kuuluvate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamise arvutamise meetodika seoses lõike 1 kohaselt välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimisega eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel ning seoses teavet sertifitseeriva sõltumatu isiku kvalifikatsiooniga, samuti makstud CO₂ hinna tõendamise elementidega ning ekspordi puhul kohaldatavate ekspordisoodustuste või muude kompensatsioonivormide puudumisega, nagu on osutatud lõikes 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10 *Käitajate ja käitiste registreerimine kolmandates riikides*

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta artikli 14 lõikes 4 osutatud keskandmebaasis.
2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus peab sisaldama järgmist registreerimisel andmebaasi lisatavat teavet:
  - a) käitaja nimi, aadress ja kontaktandmed;
  - b) iga käitise asukoht, sealhulgas täielik aadress ja koordinaadid, mis on väljendatud pikkus- ja laiuskraadides kuue kümnendkohaga;
  - c) käitise peamine majandustegevus kolmandas riigis.
3. Komisjon teavitab käitajat andmebaasis registreerimisest. Registreerimine kehtib viis aastat alates käitise käitaja teavitamise kuupäevast.
4. Käitaja teavitab komisjoni viivitamata kõigist lõikes 2 osutatud teabes pärast registreerimist toimunud muutustest ning komisjon ajakohastab asjaomast teavet.
5. Lõikes 1 osutatud käitaja on kohustatud:

- a) määrama kindlaks sisalduvad heitkogused, mis on arvatud vastavalt III lisas sätestatud meetoditele lõikes 1 osutatud käitises toodetud kaupade liikide kaupa;
  - b) tagama, et punktis a osutatud sisalduvad heitkogused on tõendatud kooskõlas V lisas sätestatud tõendamispõhimõtete artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja poolt;
  - c) säilitama nelja aasta jooksul pärast tõendamist koopiast tõendaja aruandest ja dokumentatsioonist, mis on vajalik kaupade sisalduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt IV lisale.
6. Lõike 5 punktis c osutatud arvestus peab olema piisavalt üksikasjalik, et võimaldada lõike 5 punkti b kohast tõendamist ja võimaldada igal päeval asutusel vaadata kooskõlas artikli 19 lõikega 1 läbi CBAMi deklaratsioon, mille on esitanud kinnitatud deklarant, kellele asjaomane teave on lõike 8 kohaselt avaldatud.
  7. Käitaja võib avaldada kinnitatud deklarandile teabe lõikes 5 osutatud sisalduvate heitkoguste tõendamise kohta. Kinnitatud deklarandil on õigus kasutada avaldatud teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.
  8. Käitaja võib igal ajal taotleda enda kustutamist andmebaasist.

III peatükk

Pädevad asutused

Artikkel 11

Pädevad asutused

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, ja teavitab sellest komisjoni.
Komisjon teeb pädevate asutuste loetelu liikmesriikidele teatavaks ja avaldab selle teabe *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Liikmesriigid nõuavad, et pädevad asutused vahetaksid teavet, mis on nende ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalik või asjakohane.

Artikkel 12

Komisjon

Komisjon abistab pädevaid asutusi käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel ja koordineerib nende tegevust.

Artikkel 13

Ametisaladus ja teabe avalikustamine

Kogu teabe kohta, mida pädev asutus oma ülesandeid täites saab ning mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või konfidentsiaalsena esitatud, kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. Pädev asutus ei avalda sellist teavet ilma seda andnud isiku või ameti otsese loata. Seda võib jagada tolli, komisjoni ja Euroopa Prokuratuuriga ning seda käsitletakse vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97.

Artikkel 14
Riiklikud registrid ja keskandmebaas

1. Iga liikmesriigi pädev asutus loob selles liikmesriigis kinnitatud deklarantide riikliku registri standardse elektroonilise andmebaasi kujul, mis sisaldab andmeid kõnealuste deklarantide CBAMi sertifikaatide kohta, ning tagab konfidentsiaalsuse vastavalt artiklis 13 sätestatud tingimustele.
2. Lõikes 1 osutatud andmebaas sisaldab kontosid, mis hõlmavad teavet iga kinnitatud deklarandi kohta ja eelkõige järgmist teavet:
  - a) kinnitatud deklarandi nimi ja kontaktandmed;
  - b) kinnitatud deklarandi EORI-number;
  - c) CBAMi konto number;
  - d) iga kinnitatud deklarandi CBAMi sertifikaatide arv, müügihind, ostukuupäev, tagastamise kuupäev või tagasiostu kuupäev või pädeva asutuse poolt tühistamise kuupäev.
3. Lõikes 2 osutatud andmebaasis sisalduv teave on konfidentsiaalne.
4. Komisjon loob artikli 10 lõike 2 kohaselt üldsusele juurdepääsetava keskandmebaasi, mis sisaldab käitajate nimesid, aadresse ja kontaktandmeid ning käitiste asukohta kolmandates riikides. Käitaja võib otsustada, et tema nimi, aadress ja kontaktandmed ei ole üldsusele kättesaadavad.

Artikkel 15
Põhihaldaja

1. Komisjon tegutseb põhihaldajana, et pidada sõltumatut tehingute registrit, kuhu kantakse CBAMi sertifikaatide ost, omamine, tagastamine, tagasiostmine ja tühistamine, ning tagab riiklike registrite koordineerimise.
2. Põhihaldaja teeb riiklikes registrites registreeritud tehingute riskipõhiseid kontrolle ELi tehingulogi kaudu, tagamaks, et CBAMi sertifikaatide ostmisel, hoidmisel, tagastamisel, tagasiostmisel ja tühistamisel ei esine õigusnormide rikkumisi.
3. Kui lõike 2 kohaselt tehtud kontrollide tulemusena avastatakse õigusnormide rikkumisi, teavitab komisjon asjaomast liikmesriiki või asjaomaseid liikmesriike täiendava uurimise eesmärgil, et kõrvaldada tuvastatud eeskirjade eiramised.

Artikkel 16
Kontod riiklikes registrites

1. Pädev asutus määrab igale kinnitatud deklarandile ühtse CBAMi konto numbri.
2. Igale kinnitatud deklarandile antakse juurdepääs registris olevale kontole.
3. Pädev asutus loob konto niipea, kui artikli 17 lõikes 1 osutatud luba on antud, ja teatab sellest kinnitatud deklarandile.
4. Kui kinnitatud deklarant on oma majandustegevuse lõpetanud või tema kinnitus on tühistatud, sulgeb pädev asutus deklarandi konto.

Artikkel 17
Deklarantide kinnitamine

1. Pädev asutus kinnitab deklarandi, kes esitab kinnitamise taotluse vastavalt artikli 5 lõikele 1, kui on täidetud järgmised tingimused:
  - a) deklarant ei ole taotluse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud tollialaste õigusaktide, maksustamiseskirjade ja turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade raske ega korduva rikkumisega ega toime pannud oma majandustegevusega seotud raskeid kuritegusid;
  - b) deklarant tõendab oma finants- ja tegevussuutlikkust täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.
2. Kui pädev asutus leiab, et lõikes 1 loetletud tingimused ei ole täidetud, või kui taotleja ei ole esitanud artikli 5 lõikes 3 loetletud teavet, keeldutakse deklarandi kinnitamisest.
3. Kui pädev asutus keeldub deklarandi kinnitamisest, võib kinnitamist taotlev deklarant esitada enne kaebuse esitamist siseriikliku õiguse alusel vastuväiteid pädevale asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse konto avada või jätab keeldumise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.
4. Pädeva asutuse otsus, millega deklarant kinnitatakse, sisaldab järgmist teavet:
  - a) kinnitatud deklarandi nimi ja aadress;
  - b) kinnitatud deklarandi EORI-number;
  - c) CBAMi konto number.
5. Kinnitatud deklarant võib igal ajal taotleda oma kinnituse tühistamist.
6. Pädev asutus nõuab tagatise esitamist, et kinnitada deklarant vastavalt lõikele 1, kui deklarant ei ole asutatud kahe majandusaasta jooksul, mis eelnesid artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale.

Pädev asutus määrab sellise tagatise summaks maksimaalse summa, mis pädeva asutuse hinnangul vastab nende CBAMi sertifikaatide väärtusele, mille kinnitatud deklarant peab artikli 22 kohaselt tagastama.
7. Tagatis esitatakse pangatagatisena, mille peab nõudmisel maksuma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus samaväärset tagatist andvas vormis. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei ole enam kindel või piisav, et tagada CBAMi kohustuste summa, nõuab ta kinnitatud deklarandilt vastavalt tema valikule kas täiendava tagatise esitamist või esialgse tagatise asendamist uue tagatisega.
8. Pädev asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 31. maid teisel aastal, mil kinnitatud deklarant on tagastanud CBAMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22.
9. Pädev asutus tühistab deklarandi kinnituse, kui deklarant ei vasta enam lõikes 1 sätestatud tingimustele või ei tee selle asutusega koostööd.

Artikkel 18
Tõendajate akrediteerimine

1. Iga rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt akrediteeritud isikut käsitatakse käesoleva määruse alusel akrediteeritud tõendajana.
2. Lisaks lõikele 1 võib riiklik akrediteerimisasutus taotluse korral akrediteerida isiku käesoleva määruse kohase tõendajana pärast seda, kui ta on kontrollinud dokumente, mis tõendavad tema suutlikkust kohaldada V lisas osutatud tõendamispõhimõtteid artiklites 8, 10 ja 38 sätestatud sisalduvate heitkoguste kontrollimise kohustuste täitmiseks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte lõikes 2 osutatud akrediteerimise kohta, milles täpsustatakse akrediteeritud tõendajate kontrollimise ja järelevalve, akrediteerimise tühistamise ning akrediteerimisasutuste vastastikuse tunnustamise ja hindamise tingimusi.

Artikkel 19
CBAMi deklaratsioonide läbivaatamine

1. Pädev asutus võib vaadata CBAMi deklaratsiooni läbi ajavahemiku jooksul, mis lõpeb neljandal aastal pärast aastat, mil deklaratsioon oleks tulnud esitada. Läbivaatamine võib seisneda CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe kontrollimises tolli poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt edastatud teabe ja muude asjakohaste tõendite alusel ning mis tahes vajalikuks peetava auditi alusel, sealhulgas kinnitatud deklarandi ruumides.
2. Kui artikli 6 kohast CBAMi deklaratsiooni ei ole esitatud, hindab kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriigi pädev asutus kõnealuse deklarandi CBAMi kohustusi tema käsutuses oleva teabe alusel ja arvutab välja CBAMi sertifikaatide koguarvu, mis tuleb esitada hiljemalt sellele aastale järgneva neljanda aasta 31. detsembriks, mil CBAMi deklaratsioon oleks tulnud esitada.
3. Kui pädev asutus on kindlaks teinud, et tagastatavate CBAMi sertifikaatide deklareeritud arv on vale või et lõike 2 kohaselt ei ole esitatud CBAMi deklaratsiooni, korrigeerib ta CBAMi sertifikaatide arvu, mille peab esitama kinnitatud deklarant. Pädev asutus teatab kohandamisest kinnitatud deklarandile ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks täiendavad CBAMi sertifikaadid ühe kuu jooksul.
4. Lõikes 3 osutatud teate saaja võib teate edasi kaevata. Teate saajale antakse teavet menetluse kohta, mida tuleb kaebuse korral järgida.
5. Kui CBAMi sertifikaadid on tagastatud nõutavast arvust suuremas koguses, hüvitab pädev asutus viivitamata kinnitatud deklarandile üleliigselt tagastatud CBAMi sertifikaatide väärtuse, mis on arvutatud selle keskmise hinna alusel, mida kinnitatud deklarant on impordiaastal CBAMi sertifikaatide eest maksnud.

IV peatükk CBAMi sertifikaadid

Artikkel 20

CBAMi sertifikaatide müük

1. Iga liikmesriigi pädev asutus müüb CBAMi sertifikaate selles liikmesriigis kinnitatud deklarantidele hinnaga, mis on arvutatud vastavalt artiklile 21.
2. Pädev asutus tagab, et igale CBAMi sertifikaadile antakse selle loomisel kordumatu tunnuscode, ning registreerib sertifikaadi kordumatu tunnuscode, hinna ja müügikuupäeva riiklikus registris selle ostnud kinnitatud deklarandi kontrol.

Artikkel 21

CBAMi sertifikaatide hind

1. Komisjon arvutab CBAMi sertifikaatide hinna kui ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmise hinna ühisel enampakkumisplatvormil vastavalt komisjoni määruses (EÜ) nr 1031/2010²⁶ sätestatud korrale iga kalendrinädala kohta. Nendel kalendrinädalatel, mil ühisel enampakkumisplatvormil ei ole kavandatud enampakkumisi, on CBAMi sertifikaatide hind ühise enampakkumisplatvormi enampakkumiste toimumise viimase nädala ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmine hind.
2. Komisjon avaldab kõnealuse keskmise hinna oma veebisaidil järgmise kalendrinädala esimesel tööpäeval ja seda kohaldatakse alates järgmisest tööpäevast kuni järgmise kalendrinädala esimese tööpäevani.
3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et määrata täpsemalt kindlaks CBAMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamise meetodika ja hinna avaldamise praktiline kord. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 22

CBAMi sertifikaatide tagastamine

1. Iga aasta 31. maiks tagastab kinnitatud deklarant pädevale asutusele sellise arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud sisalduvatele heitkogustele tagastamisele eelnenud kalendriaastal.
2. Lõike 1 kohaldamisel tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol on riiklikus registris kättesaadav nõutav arv CBAMi sertifikaate. Lisaks sellele tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv riiklikus registris iga kvartali lõpus vastab vähemalt 80 %-le kõigist sisalduvatest heitkogustest, mida ta on kalendriaasta algusest saadik importinud ja mis on kindlaks määratud vastavalt III lisas sätestatud meetodite kohastele vaikeväärtustele.

---

²⁶ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

3. Kui pädev asutus leiab, et kinnitatud deklarandi kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv ei vasta lõike 2 teises lauses sätestatud kohustustele, teatab ta korrigeerimisest ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks ühe kuu jooksul täiendavad CBAMi sertifikaadid.
4. Lõikes 3 osutatud teate saaja võib teate edasi kaevata. Teate saajale antakse teavet menetluse kohta, mida tuleb kaebuse korral järgida.

Artikkel 23

CBAMi sertifikaatide tagasiostmine

1. Iga liikmesriigi pädev asutus ostab kõnealuses liikmesriigis kinnitatud deklarandi taotluse korral tagasi deklarandi kontrol riiklikus registris üle jäänud CBAMi sertifikaadid pärast seda, kui sertifikaadid on artikli 22 kohaselt tagastatud. Tagasiostutaotlus esitatakse iga aasta 30. juuniks, mil CBAMi sertifikaadid tagastati.
2. Lõikes 1 osutatud tagasiostmisele kuuluvate sertifikaatide arv piirdub ühe kolmandikuga kinnitatud deklarandi poolt eelmisel kalendriaastal ostetud CBAMi sertifikaatide koguarvust.
3. Iga CBAMi sertifikaadi tagasiostuhind on hind, mille kinnitatud deklarant selle sertifikaadi eest ostmise ajal maksis.

Artikkel 24

CBAMi sertifikaatide tühistamine

Iga liikmesriigi pädev asutus tühistab iga aasta 30. juuniks kõik CBAMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ja mis olid selles liikmesriigis kinnitatud deklarantide kontodel riiklikus registris.

V peatükk

Kaupade haldus piiril

Artikkel 25

Protseduurid piiril kaupade importimisel

1. Toll ei luba kauba impordi, välja arvatud juhul, kui pädev asutus kinnitab deklarandi hiljemalt kauba vabasse ringlusse lubamisel.
2. Toll edastab impordiks deklareeritud kaupa käsitleva teabe, mis sisaldab deklarandi EORI-numbrit ja CBAMi konto numbrit, kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust, päritoluriiki, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri, korrapäraselt selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on kinnitatud.
3. Toll kontrollib kaupa vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 46, sealhulgas imporditud kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust ja päritoluriiki. Komisjon võtab ühiste riskikriteeriumide ja standardite kavandamisel vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 50 arvesse CBAMiga seotud riske.
4. Toll võib kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 edastada konfidentsiaalset teavet, mille toll on saanud oma ülesannete täitmise käigus või mis on esitatud konfidentsiaalselt, selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on

kinnitatud. Liikmesriikide pädevad asutused töötlevad ja vahetavad kõnealust teavet vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks teave, selle edastamise aeg ja vahendid vastavalt lõikele 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VI peatükk

Jõustamine

Artikkel 26

Trahvid

1. Kinnitatud deklarandi suhtes, kes ei tagasta iga aasta 31. maiks sellist arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab eelneval aastal imporditud kaupade sisalduvatele heitkogustele, kohaldatakse kaupade impordiaastal samasugust trahvi nagu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõikes 3 sätestatud ülemääraste heitkoguste trahv, mida suurendatakse vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 16 lõikele 4, iga CBAMi sertifikaadi eest, mille kinnitatud deklarant oleks pidanud tagastama.
2. Iga isiku suhtes (välja arvatud kinnitatud deklarant), kes toob kauba liidu tolliterritooriumile ilma CBAMi sertifikaate tagastamata vastavalt käesolevale määrusele, kohaldatakse lõikes 1 osutatud trahvi kauba sissetoomise aastal iga CBAMi sertifikaadi eest, mille isik oleks pidanud tagastama.
3. Trahvi tasumine ei vabasta kinnitatud deklaranti mingil juhul kohustusest tagastada asjaomasel aastal allesjäänud arv CBAMi sertifikaate selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on kinnitatud.
4. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et kinnitatud deklarant ei ole täitnud kohustust tagastada CBAMi sertifikaadid vastavalt lõikele 1 või et isik on toonud kaupa liidu tolliterritooriumile vastavalt lõikele 2, kohaldab pädev asutus trahvi ja teatab kinnitatud deklarandile või lõike 2 kohases olukorras isikule:
  - a) sellest, et pädev asutus on jõudnud järeldusele, et kinnitatud deklarant või isik ei täida kohustust tagastada asjaomasel aastal CBAMi sertifikaadid;
  - b) oma järelduse põhjustest;
  - c) kinnitatud deklarandile või isikule määratud trahvi summast;
  - d) kuupäevast, millest alates trahv kuulub tasumisele;
  - e) meetmest, mille kinnitatud deklarant või isik peab pädeva asutuse arvates võtma punktis a sätestatud kohustuse täitmiseks, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning
  - f) kinnitatud deklarandi või isiku õigusest esitada kaebus siseriiklike eeskirjade alusel.
5. Liikmesriigid võivad lisaks lõikes 2 osutatud trahvidele kohaldada haldus- või kriminaalkaristusi CBAMi käsitlevate õigusaktide täitmata jätmise eest kooskõlas oma siseriiklike õigusnormidega. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 27
Kõrvalehoidmine

1. Komisjon võtab kooskõlas käesoleva artikliga asjakohaste ja objektiivsete andmete põhjal meetmeid, et käsitleda käesolevast määrusest kõrvalehoidmist.
2. Kõrvalehoidmine hõlmab olukordi, kus käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate kaupadega seotud kauplemise struktuuri muutusel ei ole muud piisavat põhjendust või majanduslikku õigustust kui käesolevas määruses sätestatud kohustuste vältimine, ning see seisneb nende kaupade asendamises väheste muudatustega toodetega, mis ei kuulu I lisas esitatud kaupade loetellu, kuid kuuluvad käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvasse sektorisse.
3. Liikmesriik või mis tahes isik, keda lõikes 2 kirjeldatud olukord mõjutab või soodustab, võib teavitada komisjoni, kui võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kahe kuu jooksul oluliselt vähenenud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate imporditud kaupade maht ja suurenenud selliste väheste muudatustega toodete impordimaht, mida ei ole I lisas esitatud kaupade loetelus. Komisjon jälgib liidu tasandil pidevalt olulisi muutusi kauplemise struktuuris ja väheste muudatustega toodete puhul.
4. Lõikes 3 osutatud teates esitatakse selle aluseks olevad põhjused ning see sisaldab asjakohaseid andmeid ja statistikat lõikes 2 osutatud kaupade ja toodete kohta.
5. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes, sealhulgas juhul, kui need on esitanud liikmesriikide toll, piisavalt põhjust arvata, et lõikes 3 osutatud asjaolud esinevad ühes või mitmes liikmesriigis, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva määruse kohaldamisala ja lisada sellesse väheste muudatustega tooted kõrvalehoidmise vältimiseks.

VII peatükk

Delegeeritud volituste rakendamine ja komiteemenetlus

Artikkel 28
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3 ja artikli 27 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3 ja artikli 27 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.
4. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

5. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
6. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
7. Artikli 2 lõike 10, artikli 2 lõike 11, artikli 18 lõike 3 ja artikli 27 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 29

Komisjoni rakendamisevolituste kasutamine

1. Komisjoni abistab CBAMi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VIII peatükk

Aruandlus ja läbivaatamine

Artikkel 30

Komisjonipoolne läbivaatamine ja aruandlus

1. Komisjon kogub vajalikku teavet, et laiendada käesoleva määruse reguleerimisala I lisas loetlemata kaudsetele heidetele ja kaupadele, ning töötab välja sisalduvate heitkoguste arvutamise meetodid, mis põhinevad ökoloogilise jalajälje meetoditel.
2. Enne üleminekuperioodi lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Aruanne sisaldab eelkõige hinnangut võimaluste kohta laiendada sisalduvate heitkoguste kohaldamisala kaudsetele heitkogustele ja käesoleva määrusega veel hõlmamata kaupadele, mille puhul esineb kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht, ning hinnangut juhtimissüsteemi kohta. Samuti sisaldab see hinnangut selle kohta, kas on võimalik laiendada kohaldamisala transporditeenuste sisalduvatele heitkogustele, samuti väärtusahelas allpool asuvatele kaupadele ja teenustele, mille puhul võib tulevikus esineda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht.
3. Komisjoni aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.

IX peatükk

Kooskõlastamine lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega ELi HKS-i raames

Artikkel 31

Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi HKS-i raames ja kohustus tagastada CBAM-i sertifikaadid

1. Artikli 22 kohaselt tagastatavaid CBAM-i sertifikaate kohandatakse, et võtta arvesse seda, millises ulatuses eraldatakse ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikuid direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaselt tasuta käitistele, mis toodavad liidus I lisas loetletud kaupu.
2. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse lõikes 1 osutatud vähendamise arvutamise meetodika. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

X peatükk

Üleminekusätted

Artikkel 32

Kohaldamisala

Käesoleva määruse kohase üleminekuperioodi jooksul kohaldatakse artiklites 33–35 sätestatud aruandekohustusena CBAM-i mehhanismi.

Artikkel 33

Kaupade import

1. Deklarant, kes impordib kaupa, on kohustatud täitma artiklis 35 sätestatud aruandekohustust.
2. Hiljemalt kõnealuse kauba vabasse ringlusse lubamisel teavitab toll deklaranti lõikes 1 osutatud kohustusest.
3. Toll edastab määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt kehtestatud järelevalvemehhanismi kaudu importiva liikmesriigi pädevale asutusele teabe imporditud kauba kohta, sealhulgas välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete kohta. Selline teave hõlmab deklarandi EORI-numbrit, kaheksakohalist CN-koodi, kauba kogust, päritoluriiki ja deklaranti, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri.

Artikkel 34

Aruandekohustus teatavate tolliprotseduuride puhul

1. Seestöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud kaupade puhul, nagu on osutatud määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 256, hõlmab artikli 33 lõikes 1 osutatud aruandekohustus käesoleva määruse I lisas loetletud seestöötlemisprotseduurile suunatud kaupu, isegi kui töödeldud toodet ei ole kõnealuses lisas loetletud.
2. Aruandekohustust ei kohaldata järgmiste toodete impordi suhtes:

- a) töödeldud tooted, mis on saadud välistöötlemisprotseduuri tulemusel, nagu on osutatud määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 259;
- b) imporditud kaubad, mis vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 203 kvalifitseeruvad tagastatud kaubana.

Artikkel 35
Aruandekohustus

1. Iga deklarant esitab kalendriaasta iga kvartali kohta aruande (edaspidi „CBAMi aruanne“), mis sisaldab teavet kõnealuse kvartali jooksul imporditud kaupade kohta, impordiliikmesriigi pädevale asutusele või, kui kaubad on imporditud rohkem kui ühte liikmesriiki, liikmesriigi pädevale asutusele deklarandi valikul hiljemalt ühe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.
2. CBAMi aruanne peab sisaldama järgmist teavet:
  - a) iga kaubaliigi üldkogus väljendatuna elektri puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides ning täpsustatuna päritoluriigis kaupa tootva käitise järgi;
  - b) sisalduvate heitkoguste kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides elektri megavatt-tunni kohta või CO₂ ekvivalenttonnides muude kaupade tonni kohta, arvatuna vastavalt III lisas esitatud meetodile;
  - c) tegelikud kaudsed sisalduvad heitkogused, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides iga muu kaubaliigi (v.a elekter) tonni kohta, mis on arvatud lõikes 6 osutatud rakendusaktis sätestatud meetodi kohaselt;
  - d) imporditud kaupades sisalduvate heitkoguste eest päritoluriigis tasumisele kuuluv CO₂ hind, mille suhtes ei kohaldata ekspordisoodustust ega muud ekspordikompensatsiooni.
3. Pädev asutus edastab lõikes 2 osutatud teabe komisjonile hiljemalt kaks kuud pärast aruandega hõlmatud kvartali lõppu.
4. Pädev asutus määrab proportsionaalse ja hoiatava trahvi deklarantidele, kes ei esita CBAMi aruannet.
5. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et deklarant ei ole täitnud lõikes 1 sätestatud kohustust esitada CBAMi aruanne, määrab pädev asutus trahvi ja teavitab deklaranti:
  - a) sellest, et pädev asutus on jõudnud järeldusele, et deklarant ei täida kohustust esitada asjaomase kvartali aruanne;
  - b) oma järelduse põhjustest;
  - c) deklarandile määratud trahvi summast;
  - d) kuupäevast, millest alates trahv kuulub tasumisele;
  - e) meetmest, mille deklarant peab pädeva asutuse arvates võtma punktis a sätestatud kohustuse täitmiseks, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning
  - f) deklarandi õigusest esitada kaebus siseriiklike õigusnormide alusel.
6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad esitatavat teavet, lõikes 3 osutatud teabe edastamise korda ja välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel. Samuti on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, et määratleda täpsemalt III lisas sätestatud

arvutusmeetodite vajalikke elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemiipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Lisaks on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, et töötada välja imporditud kaupade kaudsete sisalduvate heitkoguste arvutamise meetod.

7. Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

XI peatükk

Lõppsätted

Artikkel 36

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023.
3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse:
  - a) artikleid 32–34 kuni 31. detsembrini 2025;
  - b) artiklit 35 kuni 28. veebruarini 2026;
  - c) artikleid 5 ja 17 alates 1. septembrist 2025.
  - d) artikleid 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ja 31 alates 1. jaanuarist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt ABM/ABB struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.1. *Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade*
  - 3.2.2. *Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele*
  - 3.2.3. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
  - 3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*
  - 3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Kliimapoliitika

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

× uut meedet

uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²⁷

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Võttes arvesse ELi suuremaid kliimaeesmärke, on piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutusele võtmise üldine eesmärk võidelda kliimamuutustega, vähendades kasvuhoonegaaside heidet ELis ja kogu maailmas.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk

Kliimamuutustega võitlemise üldine eesmärk on täpsemalt väljendatud mitme erieesmärgina, nimelt:

(i) tegeleda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga ELi suurema eesmärgi raames;

(ii) aidata luua stabiilne ja turvaline poliitikaraamistik vähese CO₂ heitega või süsinikdioksiidivabadesse tehnoloogiatesse investeerimiseks;

(iii) tagada, et omamaise toodangu ja impordi suhtes kohaldatakse sama CO₂ hinnastamise taset;

(iv) julgustada ELi eksportivaid kolmandate riikide tootjaid võtma kasutusele vähese CO₂ heitega tehnoloogiaid;

(v) tagada meetme tõhusus, minimeerides kõrvalehoidmise ohtu ja tagades seeläbi keskkonnaeesmärkidele vastavuse;

(vi) tagada meetme kohaldamisel proportsionaalne halduskoormus ettevõtjatele ja riigiasutustele.

²⁷ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutuselevõtuga nähakse ette kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine piiril kohaldatavasse süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kaasatud sektorites nii EL 27 riikides kui ka ülejäänud maailmas. Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism peaks vähendama ka kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, asendades seega järkjärgult lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise ELi HKS-i raames.

Mis puudutab majanduslikku mõju, siis näitab modelleerimine, et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi ja muude ELi suuremate kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete rakendamine võib viia EL 27 SKP vähenemiseni 0,22–0,23 % võrra 2030. aastal. Mõju investeringutele on tagasihoidlik. Tarbimise poole pealt näib piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil olevat veidi suurem negatiivne mõju võrreldes stsenaariumiga, kus kliimaeesmärgid on suurenenud ja piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism puudub.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutuselevõtuga, mis vähendab tulemuslikult kasvuhoonegaaside heite ülekandumist, kaasneb impordi vähenemine EL 27-s. Üldiselt on piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi sotsiaalne mõju piiratud.

Oodata on haldusmõju riikide ametiasutustele ja ettevõtjatele. Kuigi nõuete täitmise seotud kulud ettevõtjatele ja ametiasutustele on märkimisväärsed, peaksid need olema proportsionaalsed ja hallatavad, võttes arvesse meetmest tulenevat keskkonnakasut.

Olgugi et piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi eesmärk ei ole tulu teenida, peaks see tooma lisatulu, mis 2030. aastaks on hinnangute järgi üle 2,1 miljardi euro.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Eesmärgid	Näitajad	Mõõtmisvahendid/andmeallikad
Vähendada kasvuhoonegaaside heidet	<ul style="list-style-type: none"> – Heitetase ELis – Heitetase kogu maailmas	<ul style="list-style-type: none"> – Heitestatistika – Sektoristatistika
Stimuleerida puhtamaid tootmisprotsesse kolmandates riikides	<ul style="list-style-type: none"> – Tegelik heite areng kolmandates riikides piiril kohaldatavasse süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kaasatud sektorites	<ul style="list-style-type: none"> – Selliste kolmandate riikide tootjate tõendatud heitkoguste tase, kelle suhtes kohaldatakse piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi
Vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist	<ul style="list-style-type: none"> – Eespool esitatud kasvuhoonegaaside heite näitajad – Heitetase ELis võrreldes ülemaailmse heitetasemega – Kaubavood piiril kohaldatavasse süsinikdioksiidi	<ul style="list-style-type: none"> – Heitestatistika – Kaubandusstatistika – Sektoristatistika

	kohandusmehhanismi kaasatud sektorites – Järgmise etapi kaubavood	
Tagada kooskõla ELi poliitikaga	– Impordisertifikaatide hind vastavalt ELi HKSi kehtivale hinnale	– ELi HKSi ja CBAM asutuste statistika
Vähendada halduskoormust	– Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi jõustamise õigeaegne menetlemine (nt võimalik kooskõlastamismenetlus) – ELi HKSi hinnastamise ajakohastamise sagedus – Tegelik heitetaseme kontrollimine eksportija poolt	– Tagasiside ettevõtjatelt ja ametiasutustelt, kes vastutavad piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi rakendamise eest – Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi haldamiseks vajalike töötajate arv

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühivi või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism võetakse eeldatavasti kasutusele 2023. aastal. Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi lihtsustatud süsteem võetakse kasutusele esimestel aastatel pärast selle jõustumist. Eelkõige kohaldatakse üleminekuperioodi, et hõlbustada piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi sujuvat kasutuselevõttu ning võimaldada kauplejatel ja importijatel sellega kohaneda. Lihtsustused hõlmavad kaupade importimisel piiril kohaldatavaid menetlusi ja piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohustuse kindlaksmääramisel vaikeväärtuste kasutamist.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandil meetme põhjused (ex ante): kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine on põhimõtteliselt piiriülene küsimus, mis nõuab tõhusaid meetmeid võimalikult suures ulatuses. EL kui riigiülene organisatsioon on heal positsioonil tõhusa kliimapoliitika kehtestamiseks ELis, nagu ta on seda teinud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames.

ELi tasandil on juba olemas ühtlustatud CO₂ hind. See hõlmab ELi HKSi tulenevat hinda süsteemi kaasatud sektoritele. Need sektorid on energiamahukad ja sõltuvad rahvusvahelisest konkurentsist. Selleks et tagada ELi kliimaeesmärkide suurendamisel hästi toimiv ühtne turg, on oluline luua võrdsed võimalused siseturu asjaomastele sektoritele. Ainus tõhus viis selle saavutamiseks on võtta meetmeid ELi tasandil. Kõiki algatusi tuleb rakendada viisil, mis tagab importijatele sõltumata nende päritoluriigist ning ELi sisenemise sadamast või sihtkohast ELis ühetaolised tingimused ja stiimulid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, mis on samaväärsed kodumaiste tootjate omadega.

Ainus otstarbekas viis tagada ELi siseturul kohaldatava CO₂ hinnastamise poliitika ja impordi suhtes kohaldatava CO₂ hinnastamise poliitika samaväärsus on võtta meetmeid liidu tasandil.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (ex post): kõrvuti ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga saab kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja kaitset kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu eest ELi ühtsel turul kõige asjakohasemalt kehtestada ELi tasandil. Lisaks on eesmärki hoida halduskulud minimaalsed kõige parem saavutada ühtsete õigusnormide kehtestamisega kogu ühtse turu jaoks, rõhutades veelgi ELi tasandi sekkumise lisaväärtust.

Avalik konsultatsioon on kinnitanud lisaväärtust, mida annab meetmete võtmine ELi tasandil seoses piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga. Sidusrühmad nõustuvad eelkõige sellega, et ELi piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism on vajalik ELi ja ülejäänud maailma eesmärkide erinevuste tõttu ning selleks, et toetada ülemaailmseid kliimapüüdlusi. Võttes arvesse ELi positsiooni rahvusvahelises kaubanduses, on piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutusele võtmisel rahvusvahelistele kliimaeesmärkidele avalduv keskkonnamõju ka kõige tõhusam eeskuju.

Seega on heitkoguste vähendamise ja kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamiseks vaja, et Euroopa Liit võtaks meetmeid ilma sama kaugele ulatuva ülemaailmse poliitikata.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism on uus mehhanism. Mõjuhinnangus eelistatud variant põhineb ELi heitkogustega kauplemise süsteemil ja selle eesmärk on jälgendada mõningaid selle omadusi.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes, mis allkirjastati läbirääkimiste raames, leppisid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kokku, et selleks, et taasterahastu „NextGenerationEU“ „tagasimaksete kava oleks usaldusväärsem ja jätkusuutlikum, püüavad institutsioonid võtta kasutusele piisavad uued omavahendid, et katta tagasimaksega seotud eeldatavatele kuludele vastav summa“²⁸. Saadud volituste raames paluti komisjonil 2021. aasta esimesel poolaastal esitada ettepanek piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohta, et selle saaks kasutusele võtta hiljemalt 1. jaanuariks 2023.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi rakenduskulusid rahastatakse ELi eelarvest.

²⁸ 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

- hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

× Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitusperiood algab 1. jaanuaril 2023,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²⁹

✓ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- rakendusametite kaudu.

Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;
- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kui võrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

²⁹ Eelarve täitmise viiside üksikasjad ja viited finantsmäärusele on kättesaadavad veebisaidil BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Komisjon tagab, et kehtestatakse kord, mille alusel jälgitakse ja hinnatakse piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi toimimist ning hinnatakse selle vastavust peamistele poliitikaeesmärkidele. Arvestades, et piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism on üks paketi „Eesmärk 55“ poliitikaettepanekutest, võiks järelevalvet ja hindamist teha kooskõlas paketi muude poliitiliste strateegiatega.

Haldussüsteemi tuleks pärast esimest kasutusaastat hinnata, et teha kindlaks probleemid, sh ka juhtimisega seotud probleemid ja täiustamise võimalused. Kui on rohkem andmeid, vaatab komisjon läbi ka piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohaldamisala, et uurida võimalust laiendada seda nii, et see hõlmaks ka muude sektorite heitkoguseid ja väärtusahelas allpool tekkivaid heitkoguseid. Selleks on vaja jälgida piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi mõju väljavalitud sektoritele.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

ELi HKSiga sarnane süsteem, mis tugineb riikide pädevate asutuste tööle, võimaldab piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kiiresti rakendada. Lisaks sellele peaksid eelkõige kesktasandil elluviidavad piiratud IT-funktsioonid tagama koostöö piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi rakendamisel.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Kavandatav piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism põhineb deklareerimise süsteemil, millega kaasneb deklareerimata jätmise või valesti deklareerimise oht.

Deklareerimata jätmise ohu vähendamiseks nõuab süsteem luba enne määruse kohaldamisalasse kuuluvate kaupade importimist. Riiklikud tolliasutused vastutavad selle nõude täitmise tagamise eest, mitte lubades neid kaupu vabasse ringlusse seni, kuni deklaratsioonil ei ole käesoleva määruse kohast luba.

Valesti deklareerimise ohu vähendamiseks kehtestatakse riskihindamise kriteeriumide auditeerimise ja pisteliste auditite süsteem ning sanktsioonid, mis on piisavalt karmid, et olla heidutavad. Auditeerimine toimub nii riiklike asutuste poolt CBAM deklaratsioonide kui ka tolliasutuste poolt impordideklaratsioonide tasandil.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Riiklike ametiasutuste ülesanne on kontrollida piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi nõuetekohast kohaldamist, eelkõige CBAM sertifikaatide loovutamist ja rahaliste vahendite kogumist. Kulutõhusa kontrolli tagamiseks kohaldatakse riskijuhtimissüsteemi.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning vajaduse korral haldus- ja rahalisi karistusi.

Kinnitatud deklarant, kes ei loovuta iga aasta 31. maiks mitut eelmisel aastal imporditud kaupadega seonduvatele heitkogustele vastavat CBAM sertifikaati või esitab riigi pädevale asutusele valeandmeid tegelike heitkoguste kohta, et teda koheldaks soodsamalt, peab maksma trahvi.

Trahvi suurus põhineb ELi heitkogustega kauplemise süsteemis kehtestatud karistustel. Trahvi tasumine ei vabasta kinnitatud deklaranti kohustusest loovutada riigi pädevale asutusele järelejäänud CBAM sertifikaadid.

Korduvate rikkumiste korral võib riigi pädev asutus otsustada deklarandi konto sulgeda.

Rakendusaktides esitatakse üksikasjalikum teave karistuste kohaldamise kohta.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ¹	EFTA riigid ²	kandidaatriigid ³	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
7	20 01 02 01	Liigendamata	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
3	09.20.AA – piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

¹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

² EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma): jooksevhinnad

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	3 Loodusvarad ja keskkond
---	----	---------------------------

PEADIREKTORAAT: maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat						2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
•Tegevusassigneeringud												
Eelarverida ¹	Kulukohust used	(1a)	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
	Maksed	(2a)	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
Maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi assigneeringud kokku	Kulukohust used	= 1a	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
	Maksed	= 2a	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1

¹ Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma): jooksevhinnad

		2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU MITMEAASTAN E FINANTSRAAMI STIK 2021–2027
Maksuduse ja tolliliidu peadirektooraat							
• Personalikulud		1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
• Muud halduskulud – lähetused							
MAKSUNDUSE JA TOLLILIIDU PEADIREKTORAAT KOKKU	Assigneeringud	1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma): jooksevhinnad

		2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU MITMEAASTAN E

							FINANTSRAAMI STIK 2021–2027
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	3,114	2,566	2,416	2,316	1,712	12,124
	Maksed	3,114	2,566	2,416	2,316	1,712	12,124

3.2.2. Ülevaade hinnangulisest mõjust komisjoni haldusassigneeringutele

- Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2021. aasta	2022. aasta	2023. aasta	2024. aasta	2025. aasta	2026. aasta	2027. aasta	KOKKU
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Personalikulud			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud¹								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad RUBRIIGI 7 kulud kokku								

KOKKU			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
--------------	--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

¹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
•Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)						
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	7	8	8	8	6	6
20 01 02 03 (delegatsioonides)						
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)						
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)						
Muud eelarveread (märkige)						
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)¹						
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)						
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)						
XX 01 xx yy zz ²	- peakorteris					
	- delegatsioonides					
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)						
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)						
Muud eelarveread (märkige)						
KOKKU	7	8	8	8	6	6

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadisese ümberpaigutamise teel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi käsitleva määruse kohaselt peab komisjon pärast määruse vastuvõtmist võtma vastu mitu delegeeritud õigusakti ja rakendusakti. Komisjoni töötajaid on vaja ka piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi süsteemi toimimise läbivaatamiseks ja hindamiseks ning IT-süsteemi rakendamiseks.
Koosseisuvälised töötajad	

¹ AC= lepingulised töötajad; AL = kohalikud töötajad; END= riikide lähetatud eksperdid; INT = renditööjõud; JPD = noored spetsialistid delegatsioonides.

² Tegevussassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

- Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku muutmist¹.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
- omavahenditele
  - muudele tuludele
  - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Artikkel		0	0	0	1,510	1,660	1,810	1,960	2,1

Märkus: piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga ei teenita üleminekuajaperioodil 2023–2025 eeldatavasti tulu.

Lõplikus etapis, nimelt 2026. aastal, sõltub piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutamisest saadav iga-aastane tulu lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise järkjärgulisest lõpetamisest ja piiril võetava meetme vastavast järkjärgulisest kasutuselevõtmisest.

2030. aastal peaks ainuüksi piiril võetavast meetmest saadav aastane kogutulu ulatuma 2,1 miljardi euroni ja lisatulu 7 miljardi euroni.

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kasutamisest saadavate tulude hindamiseks kasutati Teadusuuringute Ühiskeskuse mudelit GEM-E3.

¹ Vt nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) nr 2093/2020, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, artiklid 12 ja 13.